

Vestfold
og Telemark
revisjon

Risikovurdering 2024

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Vestfold fylkeskommune

Innhold

1. Innledning	4
1.1. Bakgrunn – mandat	4
1.2. Metode	5
1.3. Avtale om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	6
2. Gjennomførte revisjoner 2020-2023	7
2.1. Forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller	7
2.2. Forenklet etterlevelseskontroll	7
3. Aktuelle revisjoner 2024-2027	8
4. Om Vestfold fylkeskommune	10
4.1. Fylkesdeling og nytt fylke	10
4.2. Samarbeidsavtaler og overgangsordninger	11
4.3. Selskaper og interkommunal organisering	11
4.4. Økonomi	11
5. Fellestjenester og tverrgående tema	13
5.1. Internkontroll	13
5.2. Etikk, habilitet og varsling	14
5.3. Bærekraft	14
5.4. Saksutredning og gjennomføring av fylkestingets vedtak	16
5.5. Fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler og tilrettelegger	17
5.6. Arkiv og dokumentasjon - åpenhet og innsyn	18
5.7. IKT, informasjonssikkerhet og personvern	19
5.8. Beredskap	21
5.9. Personalforvaltning	22
5.10. Anskaffelser	23
5.11. Eiendomsforvaltning	24
5.12. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	25
6. Opplæring og tannhelse	26
6.1. Videregående opplæring	26
6.2. Oppfølgingstjenesten og PP-tjenesten	29
6.3. Voksenopplæring og karriereutvikling	29
6.4. Fagskolen i Vestfold og Telemark KO	30
6.5. Sandefjord folkehøyskole	31

6.6.	Tannhelse.....	32
6.7.	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon.....	32
7.	Samferdsel	34
7.1.	Infrastruktur og veiforvaltning	34
7.2.	Veidrift	35
7.3.	Veiutbygging.....	35
7.4.	Mobilitet.....	36
7.5.	Bypakke Tønsberg-regionen.....	37
7.6.	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon.....	37
8.	Samfunnsutvikling.....	38
8.1.	Samfunn og plan	38
8.2.	Klima og næring	40
8.3.	Kultur	42
8.4.	Kulturarv.....	43
8.5.	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon.....	43
9.	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap	44
9.1.	Eierskapsstyring i Vestfold fylkeskommune.....	44
9.2.	Eierskapskontroll	45
9.3.	Aktuelle eierskapskontroller	45
9.4.	Forvaltningsrevisjon i selskap.....	46
9.5.	Oversikt over selskap	47
	Vedlegg: Oversikt over annet interkommunalt samarbeid – ikke selvstendige rettssubjekt	50

1. Innledning

1.1. Bakgrunn – mandat

Kontrollutvalget skal utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, og skal påse at det blir utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i fylkeskommunen.¹

Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra fylkestingets vedtak. Undersøkelsene kan rettes mot fylkeskommunen og mot fylkeskommunens selskaper. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk.

Eierskapskontroll er en kontroll av om fylkeskommunen utøver sitt eierskap i selskap i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og aksepterte prinsipper for god eierstyring. Kontrollen skal utføres av revisor i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, og kan kombineres med forvaltningsrevisjon i selskap. Se mer om eierskapskontroll i kapittel 9.

Plan for forvaltningsrevisjon skal vise på hvilke områder kommunen planlegger å ha forvaltningsrevisjon. Planen skal dekke både kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Plan for eierskapskontroll skal vise hvilke eierskapskontroller kommunen planlegger å ha.

Planene skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens virksomhet og eierskap, og av virksomheten i kommunens selskaper.

Fylkestinget selv skal vedta planene innen utgangen av første år i valgperioden. Vedtatte planer gjelder inntil ny plan er vedtatt. Fylkestinget gir vanligvis kontrollutvalget myndighet til å gjøre endringer og/eller fravike planene.

Denne risikovurderingen er grunnlaget for fylkeskommunens plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Risikovurderingen er utarbeidet av Vestfold og Telemark revisjon IKS (VTR) på oppdrag fra kontrollutvalget i Vestfold fylkeskommune, jf. sak 04/23

---

¹ Jf. kommuneloven § 23-2, § 23-3 og § 23-4.

1.2. Metode

Vestfold fylkeskommune må bygge opp en ny organisasjon etter fylkesdelingen. Erfaringer og kunnskap om risikoer i gammel fylkeskommune, er ikke nødvendigvis overførbare når vi skal vurdere risiko i ny organisasjon. Det samme gjelder nøkkeltall fra KOSTRA og annen statistikk fra gammel fylkeskommune.

Risikovurderingen er av overordnet karakter, og på grunn av de forhold som det er redegjort for over, har vi i stor grad basert oss på en vurdering av iboende risiko på de ulike områdene. Det vil normalt skje endringer i risikobildet i en planperiode. Dette vil kanskje særlig gjelde Vestfold fylkeskommune som er nyetablert. Slike endringer kan ha betydning for hvilke forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller som bør gjennomføres.

Vi har basert vår risikovurdering på:

- gjeldende krav og forventninger innenfor fylkeskommunens ansvarsområder og eierskap
- nøkkeltall fra KOSTRA, andre databaser og annen statistikk
- informasjon om internkontroll og annen sentral informasjon i årsmelding, budsjett og økonomiplan
- innspill fra fylkesdirektør, andre ledere i fylkeskommunen, verneombud og tillitsvalgte
- innspill fra kontrollutvalg og ledende politikere
- gjennomførte og planlagte tilsyn fra statlige myndigheter
- forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller gjennom de siste årene
- andre erfaringer og kunnskap fra revisjonsarbeidet

Innspill til forvaltningsrevisjoner

Innspill fra kontrollutvalg

Avtroppende kontrollutvalg ønsket ikke å gi innspill. Nytt kontrollutvalg gav følgende innspill i sak 02/24:

- forvaltningsrevisjon på internkontrollrutiner
- delingsprosessen av fylket Vestfold og Telemark
- skolemiljø
  - mobbing og dropp ut
  - fullføringsreformen og gjennomføringsgrad
- samferdsel
  - vedlikehold av fylkesveier
  - oppfølging av budsjett, og oppfølgingen av de politiske vedtakene
- beredskapsplaner
  - har vi beredskapsråd (hvordan fungerer det i praksis?)
  - hvordan deles informasjon i forhold til kriser, hvordan ageres det

Innspill fra fylkesdirektør, fagdirektører, hovedverneombud og tillitsvalgte

- internkontroll – gjerne mot slutten av perioden
- tannklinikene – oppfyllelse av lovkrav
- anskaffelser
- delingsprosessen
- organisering av fellestjenester
- samferdsel
- vold og trusler i videregående skole
- ressurser til elever i arbeid- og hverdagslivavdelinger (aht-elever)
- barn og unges rett til medvirkning

1.3. Avtale om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Fylkeskommunens ordning med forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er regulert av selskapsavtalen for VTR IKS. Omfanget av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll framgår av oppdragsbrevet og det årlige budsjettbrevet fra VTR.

VTR kan levere anslagsvis 8 forvaltningsrevisjoner og 2 eierskapskontroller til fylkeskommunen, fordelt over fire år, avhengig av tema og innretning på undersøkelsene. Dersom fylkeskommunen ønsker det, kan fylkeskommunen kjøpe flere eller mer omfattende forvaltningsrevisjoner eller eierskapskontroller enn det som i utgangspunktet er avtalt.

2. Gjennomførte revisjoner 2020-2023

2.1. Forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

I Vestfold og Telemark fylkeskommune er følgende forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller gjennomført i perioden 2020-2023:

- 3800 401 Anskaffelser – samfunnsansvar (2021)
- 3800 402 Eiendomsforvaltning (2021)
- 3800 403 Eierstyring i nytt fylke (2021)
- 3806 403 Ny ferge i Porsgrunn – ansvar og prosesser (2021)
- 3800 404 Arbeid med skolemiljø – generelt og under koronapandemien (2022)
- 3800 406 Eierskapskontroll – Styrevalg (2022)
- 3800 407 Bruk av regionale utviklingsmidler (2022)
- 3800 408 Anskaffelse av varslingsutvalg (2022)
- 3800 409 Fylkesveg – styring og organisering (2023)
- 3800 410 Klimaarbeid i fylkeskommunen (2023)

3800 405 Rettslige prosesser og forlik – fullmaktsforhold

På oppdrag for kontrollutvalget har revisjonen undersøkt hendelsesforløpet ved behandlingen av tvisten mellom fylkeskommunen og HAB Construction AS, og fylkeskommunens fullmakter til å innlede rettslig prosess, innlede forhandlinger om forlik og inngå forlik.

2.2. Forenklet etterlevelseskontroll

Revisor gjennomfører årlig forenklet etterlevelseskontroll med fylkeskommunens økonomiforvaltning.² Etterlevelseskontrollen gjøres med begrensede ressurser, og gir moderat sikkerhet for funnene. I Vestfold og Telemark fylkeskommune har revisor kontrollert følgende tema:

- 2020: Budsjett- og regnskapsrapportering – investeringsprosjekter på fylkesveg
- 2021: Tilskuddsforvaltning, spillemidler
- 2022: Offentlige anskaffelser
- 2023: Finans- og gjeldsforvaltning

---

² Jf. kommuneloven § 24-9

3. Aktuelle revisjoner 2024-2027

Tabellen viser hvor vi, basert på risikovurderingen, mener det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i perioden 2020-2027. Opplistingen er kronologisk.

FORVALTNINGSREVISJON		
Tema	Vinkling/kommentar	Se kapittel
Internkontroll	Bør vurderes sent i perioden	5.1
Etikk	Kan omfatte varsling og habilitet	5.2
Veiledning, samordning og samarbeid med kommunene	Kan vinkles mot ulike fagområder/tjenester	5.5, 8
Tilskuddsforvaltning	Kan vinkles mot ulike tilskuddsordninger/sektorer	5.5, 6.3, 8
Arkiv og journal	Bør vurderes sent i perioden	5.6
Personopplysninger	Informasjonssikkerhet og personvern	5.7
Beredskap	Organisering, ressurser og samordning	5.8
Vold og trusler mot ansatte	Forebygging og oppfølging	5.9
Anskaffelser	Ulike vinklinger, f.eks: <ul style="list-style-type: none"> • Organisering, ressurser og kompetanse • Gjennomføring av anskaffelser på tjenesteområdene • Anskaffelser og bærekraft/samfunnsansvar 	5.10
Eiendomsforvaltning	Organisering, ressurser og gjennomføring	5.11
Frafall i videregående skole	Ulike vinklinger, f.eks: <ul style="list-style-type: none"> • samarbeid med grunnskolen om overgang • oppfølgingstjenesten – frafall og utenforskap 	6.1 6.2
PP-tjenesten	Organisering, ressurser og gjennomføring av lovkrav	6.2

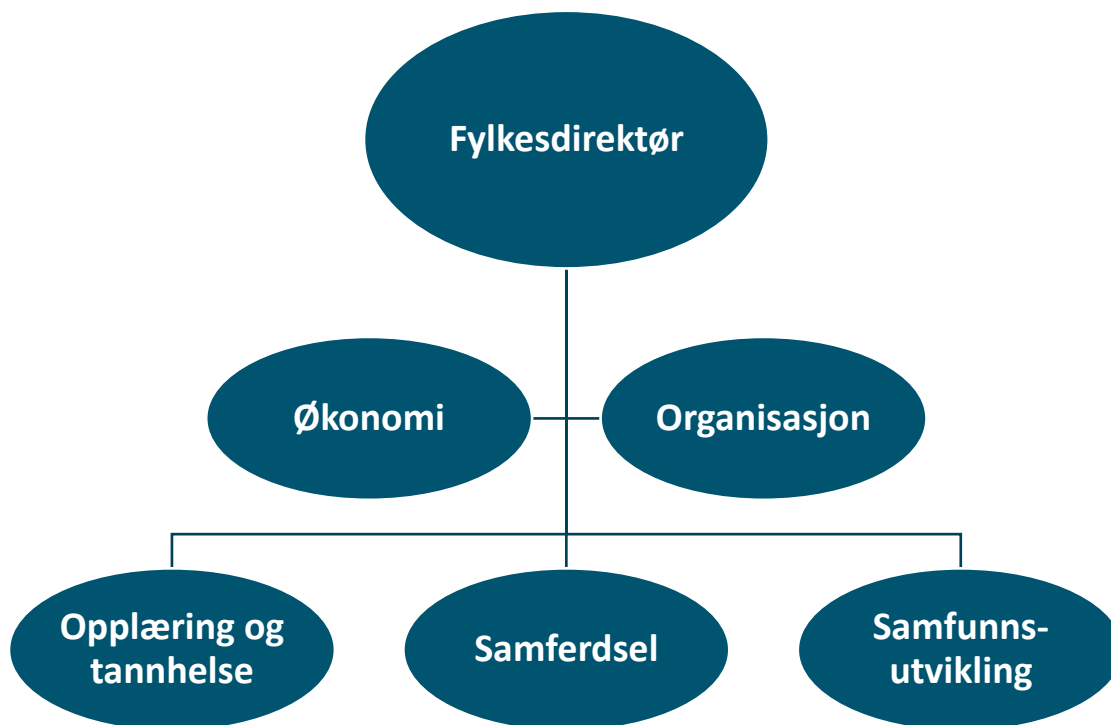
Voksenopplæring	Fullføringsreformen - organisering og gjennomføring	6.3
Fagskolen i Vestfold og Telemark KO	Organisering og styreansvar	6.4
Tannhelsetjenesten	Organisering, kapasitet og gjennomføring av lovkrav	6.6
Fylkeskommunen som veieier	Ivaretagelse av forvaltningsoppgaver	7.1
Oppfølging av driftskontrakter	Organisering, ressurser og gjennomføring	7.2
Gjennomføring av vei-prosjekter	Organisering, ressurser og gjennomføring	7.3
EIERSKAPSKONTROLL /FORVALTNINGSREVISJON I SELSKAP		
Tema	Vinkling/kommentar	Se kapittel
Generell eierskapskontroll	Om kommunens eierskapsmelding og om eierskap utøves i samsvar med aktuelle lovbestemmelser, fylkestingets vedtak og etablerte normer for god eierstyring. Kontroll av praksis. Et utvalg selskap velges ved bestilling i samråd med kontrollutvalget.	9
Styrevalgprosesser	Om styrevalgprosessene foregår i samsvar med forventninger i eierstyringsprinsippene, fra styreevaluering og valgkomiteens arbeid til styresammensetning i samsvar med lovkrav.	9
Eierstyring Vestfoldmusene IKS	Ev. samarbeidsprosjekt med andre eiere	9

4. Om Vestfold fylkeskommune

4.1. Fylkesdeling og nytt fylke

Delingen av Vestfold og Telemark fylkeskommune ble vedtatt i Stortinget i juni 2022. Delingen trådte i kraft 1.1.2024.

Nye Vestfold fylkeskommune er organisert som en kombinert stab- og linjeorganisasjon. Interne fellesfunksjoner ivaretas av stabsavdelinger, mens utadrettede tjenester er organisert i linje og delt inn i tre sektorer. Administrasjonen ledes av fylkesdirektøren og direktører som leder sine stabsavdelinger og sektorer.

Stabsavdelingen for økonomi består av seksjonene budsjett og regnskap, virksomhetsstyring og eiendom. Stabsavdelingen for organisasjon består av seksjonene HR, kommunikasjon og analyse, digitale tjenester og dokumentasjon og politisk støtte.

Fylkesadvokaten, personvernombud og beredskapskoordinator er tilknyttet fylkesdirektørs kontor.

4.2. Samarbeidsavtaler og overgangsordninger

Samarbeidsavtaler

Det er inngått avtale om forpliktende samarbeid mellom de to fylkeskommunene på ulike områder. Eksempler på slike områder er juridisk kompetanse, anskaffelser og konkrete prosjekter innenfor kultur og folkehelse. Avtalen er midlertidig og gjelder for 2024.

Det er også inngått avtale mellom de to fylkeskommunene om IT-samarbeid. Avtalen gjelder fra 1. januar 2024 og frem til den sies opp av en av partene. Avtalen skal bidra til å ivareta begge fylkenes behov når det gjelder IT-infrastruktur – både fellesløsninger og fagsystemer.

Styrende dokumenter

Planer, strategier, reglementer mv. som var vedtatt ev. gjaldt i Vestfold og Telemark fylkeskommune er videreført og gjelder fram i de nye fylkeskommunene fram til det vedtatt nye planer, strategier osv. Eksempler på rutiner/reglement som er videreført er økonomireglement, anskaffelsesstrategi og retningslinjer for å skrive saksframlegg og følge opp vedtak.

4.3. Selskaper og interkommunal organisering

Fylkeskommunen eier flere selskaper og deltar i interkommunale samarbeider. Noen er organisert i egne rettssubjekter, andre er organisert som kommunale oppgavefelleskap eller vertskommune.

Fylkeskommunen deltar i en lang rekke nettverk og partnerskap. For å sikre videre drift etter fylkesdelingen, vedtok fylkestinget våren 2023 prinsipper og prosesser for etablering av nye nettverk og partnerskap for henholdsvis Vestfold og Telemark fylkeskommuner. Fylkeskommunen har bedt om innspill fra aktuelle samarbeidspartnere hvilke nettverk og partnerskap som den nye fylkeskommunen bør prioritere å etablere i 2024.

Risiko knyttet til eierskap og virksomhet i selskaper er vurdert i kap. 9. En samlet oversikt over fylkeskommunens eierskap i selskaper og deltakelse i interkommunale samarbeid står i samme kapittel og i vedlegget til rapporten.

4.4. Økonomi

Fylkestinget i Vestfold har vedtatt et årsbudsjett for 2024 og en økonomiplan for perioden 2024-2027.

Stortinget har vedtatt en ny inntektsfordelingsmodell som gjør at Vestfold fylkeskommune får et årlig nedtrekk i rammetilskuddet på nesten 16 mill. kr fra 2024 og hvert år de neste tre årene. Vestfold får det største nedtrekket per innbygger sammenliknet med andre fylkeskommuner. I årsbudsjettet 2024 skriver fylkesdirektøren at det er helt avgjørende at fylkeskommunen får til effektiv drift ved blant annet å bruke fordeler som korte avstander, stor befolkningstetthet og få og jevnstore kommuner.

Ifølge fylkesdirektøren, har man i budsjettet tatt utgangspunkt i lønnsbudsjettet for alle ansatte. Andre økonomiske elementer er forsøkt budsjettert der oppgavene eller kostnadene er tenkt plassert i ny organisasjonsmodell. Etter den omfattende endringen som delingen har medført, mener fylkesdirektøren at det sannsynligvis vil bli behov for justeringer i løpet av den første tiden som ny fylkeskommune.

5. Fellestjenester og tverrgående tema

Stabsenhetene leverer i all hovedsak interne tjenester til hele organisasjonen. Vi omtaler derfor deres ansvarsområder i dette kapitlet. I tillegg omtaler vi andre typer tverrgående temaer som hele organisasjonen skal ivareta, eksempelvis bærekraft, anskaffelser og personalforvaltning.

5.1. Internkontroll

Fylkeskommunen skal ha internkontroll som sikrer at lover og forskrifter følges. Det er også krav om internkontroll i noen særlover, f.eks. arbeidsmiljøloven og personopplysningsloven.

Fylkesdirektøren skal rapportere til fylkestinget minst en gang i året om internkontrollen og resultater fra statlig tilsyn.

Fylkeskommunen bruker virksomhetsstyringssystemet Framsikt og kvalitetssystemet TQM, men vurderer å anskaffe et nytt kvalitetssystem.

Fylkeskommunen har økonomireglement som bla. inneholder disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker, reglement for anskaffelser og for investeringer. Reglementet er oppdatert og tilpasset ny fylkeskommune.

Det er gjennomført forvaltningsrevisjoner i forrige periode som undersøkte internkontroll på sektornivå, f.eks. Arbeid med skolemiljø og Fylkesveg – styring og organisering. Begge forvaltningsrevisjonene avdekket svakheter i internkontrollen. Selv om disse revisjonene ble gjennomført i gammel fylkeskommunene, er det risiko for at svakhetene har blitt overført til ny organisasjon.

Ifølge fylkeskommunen er internkontroll et risikoområde. Fylkeskommunen har ikke noe helhetlig system og dagens internkontroll er fragmentert. Vi har fått innspill om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om internkontroll, gjerne mot slutten av perioden.

Fylkeskommunen gir også uttrykk for at de etter fylkesdelingen, mangler kompetanse på flere områder.

Vurdering

Mangelfull internkontroll kan føre til lovbrudd, dårlig kvalitet på saksbehandling og manglende måloppnåelse ellers. Vi har fått innspill om forvaltningsrevisjon om internkontroll, og vi mener det kan være hensiktsmessig å følge opp dette innspillet. En ev. forvaltningsrevisjon om dette temaet bør vurderes lagt i siste del av perioden.

5.2. Etikk, habilitet og varsling

Et av formålene med kommuneloven er å bidra til at fylkeskommuner er tillitsskapende. I årsberetningen skal fylkeskommunen gjøre rede for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.

Det har stor betydning for tilliten til fylkeskommunen at habilitetsspørsmål blir håndtert riktig. Habilitetsreglene skal også bidra til å sikre at avgjørelsene fylkeskommunen tar blir materielt riktige, ved å redusere risikoen for at det blir tatt utenforliggende hensyn.

Arbeidstakere har rett, og til dels plikt, til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, jf. arbeidsmiljøloven. Varslingsordningen skal bidra til at medarbeidere tør å si fra om kritikkverdige forhold. Fylkeskommunen som arbeidsgiver skal ha rutiner for mottak og behandling av varsler.

Vestfold og Telemark fylkeskommune vedtok etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i 2020. Retningslinjene ble gjennomgått høsten 2022, og man konkluderte da at det ikke var behov for å revidere retningslinjene. De etiske retningslinjene er videreført inn i ny fylkeskommune.

Alle ansatte i Vestfold og Telemark fikk tilsendt et nanolæringskurs om etiske retningslinjer på epost i 2023. Kurset la også opp til refleksjoner hos deltakerne. Vi har ikke informasjon om hvor mange som gjennomførte kurset.

Vurdering

Arbeidet med å sikre høy etisk standard og et trygt ytringsklima må være kontinuerlig. Ofte nedprioriteres praktisk arbeid med etikk, og da kan det utvikle seg subkulturer i organisasjonen. Vi mener derfor at det jevnlig bør gjøres forvaltningsrevisjon av etikkarbeidet. En omorganiseringsprosess slik som fylkesdelingen medfører, kan øke risikoen. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om dette temaet i Vestfold fylkeskommune i denne perioden.

En ev. forvaltningsrevisjon om etikk kan kombineres med å undersøke varslingsordningen og fylkeskommunens tiltak for å sikre habilitet.

5.3. Bærekraft

Fylkeskommunen har en viktig rolle i arbeidet med å oppnå en bærekraftig samfunnsutvikling, og det er en nasjonal forventning om at FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for fylkeskommunens samfunns- og arealplanlegging. I de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning står det at fylkeskommunen i sin overordnede planlegging skal ha tiltak og virkemidler for klimatilpasning, miljøvennlig energiomlegging og reduksjon av utslipp av klimagasser.

Gjennom naturavtalen³ som ble inngått i desember 2022, har Norge bla. forpliktet seg til at tap av natur skal stoppes og reverseres innen 2030. Fylkes- og kommunesektoren vil få en sentral rolle i gjennomføringen av denne avtalen.

Figur 1 FNs bærekraftsmål

Norge oppfyller mange av bærekraftsmålene, men har utfordringer med å oppfylle mål om *ansvarlig forbruk og produksjon* (mål 12), mål om å *stoppe klimaendringene* (mål 13), og mål om å *ivareta livet på land* (mål 14).

Fylkeskommunen har flere roller/oppgaver som er viktige for å nå bærekraftsmålene.

Fylkeskommunen er

- regional planmyndighet og samfunnsutvikler, se pkt. 8.1.
- innkjøper av varer og tjenester, se pkt. 5.10.
- eier og drifter av bygg og infrastruktur, se pkt. 5.11.

I regional planstrategi for Vestfold og Telemark 2020-2024 var det lagt vekt på åtte bærekraftsmål. Dette var følgende bærekraftsmål:

- 4 – god utdanning
- 9 – industri, innovasjon og infrastruktur
- 10 – mindre og ulikhet
- 11 – bærekraftige byer og lokalsamfunn
- 12 – ansvarlig forbruk og produksjon
- 13 – stoppe klimaendringene
- 17 – samarbeid for å nå målene

³ Kunming-Montreal Global biodiversity framework
Vestfold og Telemark revisjon IKS

Vestfold har startet arbeidet med ny regional planstrategi. Fylkesdirektøren skriver at bærekraftsmålene skal ivaretas på best mulig måte i arbeidet med ny planstrategi.

Fylkeskommunen mener utfordringsbildet i Vestfold er større og mer komplekst nå enn i forrige valgperiode. Vestfold har utfordringer når det gjelder sosial ulikhet, utenforskap og sysselsetting. Fylkeskommunen mener at denne valgperioden er avgjørende for at mål innen klima og miljø skal kunne nås. Det betyr at innen 2030 skal FNs bærekraftsmål være nådd, fylkets mål om 60 % redusert klimagassutslipp skal være nådd, FNs naturavtale skal følges opp og mål i den nye jordvernstrategien skal nås. Dessuten skal Oslofjorden være friskmeldt innen 2026.

Fylkeskommunen har arealregnskap og klimaregnskap, se pkt. 8.1 og 8.2.

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens klimaarbeid i 2023.

Vurdering

Gammel fylkeskommune brukte bærekraftsmålene i sin samfunns- og arealplanlegging, og alt tyder på at nye Vestfold fylkeskommune også vil gjøre det. Det kan likevel være risiko for at fylkeskommunen ikke oppfyller forventninger og krav om å være bærekraftig på alle områder.

Vi mener at det ikke hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon om bærekraftsmålene generelt. Men det kan være aktuelt å se på hvordan fylkeskommunen følger opp konkrete bærekraftsmål. F.eks. kan bærekraftsmål 12 – ansvarlig forbruk og produksjon undersøkes i en ev. forvaltningsrevisjon om anskaffelser, se pkt. 5.9.

5.4. Saksutredning og gjennomføring av fylkestingets vedtak

Saker til folkevalgte organer skal være forsvarlig utredet, og vedtak skal gjennomføres uten ugrunnet opphold. Kommuneloven krever at saksutredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Fylkesdirektøren skal på egnet måte si fra om faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket.

Fylkestinget vedtok reglement for delegering av myndighet og reglement for saksbehandling i folkevalgte organer i februar 2024.

Fylkeskommunen har vedtatt at administrasjonen skal rapportere på gjennomføring av vedtak hvert halvår.

Fylkeskommunen opplyser at de mangler bemanning/kompetanse på politisk sekretariat etter fylkesdelingen.

Vurdering

Prinsippene om forsvarlig saksutredning og gjennomføring av politiske vedtak er avgjørende for demokrati, god styring, effektiv forvaltning og rettssikkerhet.

Ved å vedta reglementer for delegering og saksbehandling, er det lagt et godt grunnlag for forsvarlig saksbehandling. Manglende bemanning i støttefunksjoner kan medføre risiko. Vi har likevel ikke holdepunkter for å si at det er særlig risiko på dette området på nåværende tidspunkt.

5.5. Fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler og tilrettelegger

I rollen som regional samfunnsutvikler har fylkeskommunen ansvar for helhetlig og ønsket utvikling i eget fylke. Det innebærer bla. annet å mobilisere privat sektor, kulturliv og lokalsamfunn, og dessuten å samordne og koordinere offentlig innsats og virkemiddelbruk. Fylkeskommunen har ansvar for å veilede kommunene på flere områder. Veiledning skjer direkte, eller f.eks. gjennom ulike nettverk og forum. For eksempel skal fylkeskommunen veilede og bistå kommunene i deres planoppgaver, og skal også opprette regionalt planforum. Fylkeskommunen veileder bla. innenfor tema som trafiksikkerhet, folkehelse, klima og arealplanlegging. Fylkeskommunen har uttale- og innsigelsesrett til kommunale planer. I tillegg til å bistå kommunene, bidrar fylkeskommunen også med kompetanse og støtte overfor kulturaktører, frivillige organisasjoner og næringsliv. Dette er nærmere omtalt under det fagområdet som har ansvar.

Fylkeskommunen forvalter ulike tilskuddsordninger. Det gjelder bla. tilskudd til fagskoler/bedriftsintern opplæring, folkehelse, kultur og næring. Ulike tilskuddsordninger er omtalt videre i rapporten under det fagområdet som har ansvar for tildeling. Det ble avdekket enkelte mangler i forenklet etterlevelseskontroll for 2021 om forvaltning av spillemiddelordningen.

Vurdering

Det kan generelt være risiko knyttet til om veiledning og samarbeid med kommunene på ulike områder, er i samsvar med relevante krav og tilpasset kommunenes behov og forventninger. Vestfold har seks store kommuner som trolig har kompetanse og ressurser på de aktuelle områdene selv, og dermed sannsynligvis har mindre behov for bistand fra fylkeskommunen. Vi mener at det kan vurderes om det er aktuelt å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om hvordan veiledning og samarbeid med kommunene fungerer. En slik forvaltningsrevisjon kan vinkles mot ulike fagområder. Én vinkling kan være arealforvaltning og artsmangfold. Det vil være aktuelt å innhente erfaringer fra kommunene i en slik forvaltningsrevisjon. Det har ikke vært gjennomført en slik forvaltningsrevisjon tidligere.

Det er generelt risiko knyttet til forvaltning av tilskuddsordninger. Det gjelder overholdelse av saksbehandlingsregler, bruk av tildelingskriterier, oppfølging og rapportering. Det kan være hensiktsmessig å vurdere en forvaltningsrevisjon om tilskuddsforvaltning. En ev. forvaltningsrevisjon om dette temaet kan ha ulike vinklinger, dvs. vinkles mot ulike sektorer eller tilskuddsordninger.

5.6. Arkiv og dokumentasjon - åpenhet og innsyn

Arkiv og dokumentasjon

Fylkeskommunens dokumentasjon har betydning for åpenhet, demokratisk aktivitet, rettssikkerhet, forskning og kulturell virksomhet. En velfungerende postjournal og arkivordning er grunnleggende forutsetninger for å ivareta dette.

Fylkeskommunen har ansvar for å sikre, bevare og tilgjengeliggjøre arkivene slik at både organisasjonens behov for dokumentasjon, innbyggernes rettigheter og muligheter til demokratisk kontroll og det kollektive samfunnsminnet blir ivaretatt. Ved større organisasjonsendringer er det krav om å periodisere og avslutte samtlige arkiver og opprette nye arkiver for nye organisasjoner. Ifølge årsmeldingen for 2023, var året preget av arbeidet med å sikre dokumentasjon som var produsert i Vestfold og Telemark fylkeskommune på en tilfredsstillende måte.

Fylkeskommunen har IKA Kongsberg IKS som sin arkivløsning. Vestfoldarkivet er arkiv for «gamle» Vestfold fylkeskommune.

Seksjon dokumentasjon og politisk støtte har ansvar for fylkeskommunens dokumentforvaltning. Seksjonen har flere mål for kommende periode. Bla. at arkivplan skal være en del av internkontrollen og at arkiv skal inngå i den samlede internkontrollrapporteringen. Seksjonen skal også arbeide for innbygd arkiv i Microsoft 365-verktøyene.

Det var ikke tilsyn fra Arkivverket eller forvaltningsrevisjon om arkivarbeid i Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Vurdering

Erfaringsmessig er det risiko for at for at kompetanse og praksis knyttet til arkiv og journalføring ikke er god nok, og vi mener at det derfor jevnlig bør gjennomføres forvaltningsrevisjon på dette området. Store organisasjonsendringer slik som fylkesdelingen er, medfører normalt sett økt risiko. Vi mener derfor at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om arkiv og journalføring. En ev. forvaltningsrevisjon bør gjennomføres litt ute i perioden, når den nye organisasjonen har fått satt seg.

Åpenhet og innsyn

Åpenhet og innsyn innebærer at omverden får se hvordan fylkeskommunen drives og hvordan beslutninger tas, og gjør at flere utenfor fylkeskommunen, inkludert media, får mulighet til å avdekke eventuelle kritikkverdige forhold. Dette er en viktig forutsetning for demokratiet, og kan bidra til å forebygge uetisk atferd og korrupsjon.

Vestfold og Telemark fylkeskommune hadde rutiner for innsyn. Rutinene ble sist revidert i 2023. Vestfold fylkeskommune har offentlig postliste og informasjon om innsyn på sin nettside.

Risikovurdering

Åpenhet og innsyn er sentrale forutsetninger for et fungerende demokrati, og bidrar til å styrke informasjons- og ytringsfrihet, den demokratiske deltakelse, tilliten til kommunen og allmenhetens kontroll. Vi har ikke informasjon som tyder på at Vestfold fylkeskommune ikke etterlever bestemmelsene om innsyn.

5.7. IKT, informasjonssikkerhet og personvern

IKT-tjenester

IT-systemer brukes i alle deler av fylkeskommunen, og må være driftssikre og trygge i bruk. En omfattende prosess som fylkesdelingen kan øke risikoen for feil og mangler. Det gjøres derfor en egen risikovurdering av IT-arbeidet knyttet til fylkesdelingen og byggingen av ny fylkeskommune.

Som nevnt i pkt. 4.2, er det inngått en avtale om IT-samarbeid mellom Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune. Målet er å gjøre begge fylkeskommunene godt rustet til å levere gode IT-tjenester også når kompetansen, kapasiteten og ressursene er redusert som følge av fylkesdelingen. Samarbeidet er delt inn i fire tjenesteteam med ansvar for definerte fagområder; datasenter, nettverk, basistjenester og applikasjonsleveranser. Drift og forvaltning av IT-løsninger i virksomheter som eksempelvis skoler og tannklinikker, inngår ikke i samarbeidsavtalen. En egen databehandleravtale er knyttet til denne samarbeidsavtalen.

Seksjon for digitale tjenester har ansvar for forvaltning, leveranse og utvikling av digitale tjenester og digital støtte i hverdagen for alle sektorer, virksomheter, elever, politikere mfl. Seksjonen rapporterer at den vil bruke mye ressurser i 2024 på digitale løsninger i ny fylkeskommune.

Fylkeskommunen vurderer selv at det særlig etter fylkesdelingen, er behov for kapasitet og kompetanse på dette området. Fylkeskommunen erfarer at et begrenset og anstrengt fagmiljø gjør det krevende å beholde ansatte.

Vurdering

IT-systemer må være driftssikre og trygge i bruk – også i en fase med store organisatoriske endringer. Fylkesdelingen og byggingen av nye fylkeskommuner innebærer både færre ansatte og mye merarbeid. Det gir risiko for feil og mangler. Samarbeidsavtalen med Telemark skal kompensere for dette. Det er per nå ikke avklart om det fortsatt skal være samarbeid mellom Vestfold og Telemark på dette området etter at samarbeidsavtalen har gått ut. Vi har ikke på nåværende tidspunkt grunnlag for å si om dette området vil være et særskilt risikoområde fremover.

Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet omfatter alle tiltak som skal sikre fylkeskommunens behandling av informasjon, både når det gjelder sikring av IT-systemer, tilrettelegging av

prosesser/arbeidsoppgaver, og kompetanse og opplæring hos de som utfører oppgavene. Det er vanlig å si at informasjonssikkerhet handler om å sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet:

- Konfidensialitet: Informasjonen blir ikke kjent for uvedkommende.
- Integritet: Informasjonen blir ikke endret utilsiktet eller av uvedkommende.
- Tilgjengelighet: Informasjonen er tilgjengelig ved behov.

En uønsket hendelse mot et eller flere av fylkeskommunens systemer kan få store konsekvenser. De siste årene har det vært små og større angrep mot kommuner, fylkeskommuner og andre offentlige virksomheter, og mange har ikke et forsvarlig sikkerhetsnivå for å beskytte sin

Ifølge fylkeskommunen, har informasjonssikkerhet og personvern (GDPR) og vurderinger om deling av data vært sentralt i arbeidet med å bygge nye fylkeskommuner. Arbeidet med digital informasjonssikkerhet bygger på grunnprinsippene fra Nasjonalt sikkerhetsmyndighet (NSM).

Personvern (GDPR)

Fylkeskommunens ansvar for forsvarlig håndtering av personopplysninger er regulert av personopplysningsloven. Fylkeskommunen behandler personopplysninger om innbyggere, ansatte og politikere. Fylkeskommunen plikter å ha egnede tiltak for å ivareta en forsvarlig behandling av personopplysningene. Personopplysningene skal beskyttes mot uberettiget innsyn og endringer, men skal være tilgjengelige for de som trenger opplysningene, når de trenger dem. Manglende etterlevelse av personvernreglene kan ramme innbyggere og ansatte, og kan medføre overtredelsesgebyr og tap av omdømme for fylkeskommunen.

Ifølge årsmeldingen for 2023 har det, for å sikre den digitale sikkerheten, blitt gjennomført flere ROS-analyser. Det er også blitt gjennomført en DPIA (vurdering av personvernkonsekvenser) i samarbeid med IT og personvernombudet. Vestfold og Telemark fylkeskommune mener i årsmeldingen at strategiske vurderinger og grundige vurderinger har sikret sensitiv informasjon, og gitt et godt utgangspunkt for de nye fylkeskommunene.

Vestfold fylkeskommune har personvernerklæring og personvernombud. Nettsiden til fylkeskommunen informerer om hvordan fylkeskommunen behandler personopplysninger fra ulike grupper, f.eks. elever, pasienter og ansatte.

Vurdering

Det er lenge siden det var forvaltningsrevisjon om informasjonssikkerhet og personvern i fylkeskommunen. Dette er et område med stor risiko for brudd, og det bør gjennomføres forvaltningsrevisjon jevnlig. En omorganiseringsprosess som fylkesdelingen medfører, kan øke risikoen. Vi mener at det kan være aktuelt å vurdere forvaltningsrevisjon på dette området i denne perioden.

5.8. Beredskap

Fylkeskommunene har et mindre omfattende beredskapsansvar enn kommunene. For kommunene er beredskapsansvaret hjemlet i Lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt, sivilbeskyttelsesloven m.fl. Det er med andre ord ikke konkrete lovkrav som regulerer fylkeskommunens beredskapsansvar på overordnet nivå. I rapport fra Totalberedskapskommisjonen fra 2023 blir det pekt på at:

Det er lite spesifikke krav og til dels stort handlingsrom innenfor lovgivningen som gjelder for fylkeskommunen. Fylkeskommunene er for eksempel ikke lovpålagt å ha en egen overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse eller beredskapsplan. Enkelte fylkeskommuner har imidlertid dette.

Fylkeskommunens beredskapsplikt er knyttet til konkrete ansvarsvarsområder som er hjemlet i særlover. Det innebærer at fylkeskommunen skal

- sikre arkiv i samtid og ettertid
- sørge for beredskap i videregående skoler
- sikre og legge til rette for sivil transportberedskap
- inkludere samfunnssikkerhet i regional planlegging
- utarbeide beredskapsplan i tannhelsetjenesten
- bidra til sikring av næringsberedskap

Vestfold fylkeskommune skriver i årsbudsjettet for 2024, at de bygger sitt beredskapsarbeid på de nasjonale prinsippene for krisehåndtering, dvs. ansvar, nærhet og samvirke. Den enkelte virksomhet har ansvar for å forebygge og håndtere uønskede hendelser innenfor sitt virksomhetsområde. Beredskapskoordinator rapporterer i direkte linje til fylkesdirektør.

I årsmeldingen for 2023 skriver fylkeskommunen at det var høyt fokus på å ha på plass viktige styrende dokumenter innen forebyggende sikkerhet og beredskap til fylkesdelingen. Fylkeskommunen innførte et krisehåndteringsverktøy DSB-Rayn og igangsatte arbeidet med å tilpasse nødnett i nye fylkeskommuner.

Det har ikke vært tilsyn om fylkeskommunens beredskapsarbeid.

Vurdering

Det har ikke vært forvaltningsrevisjon om beredskap i fylkeskommunen tidligere og det blir heller ikke gjennomført jevnlig tilsyn fra Statsforvalter og Direktoratet fra samfunnssikkerhet slik som det blir i kommunene. Selv om fylkeskommunen har fokus på beredskapsarbeid, mener vi at det kan være risiko knyttet til organisering, ressurser til og samordning av beredskapsarbeidet. Vi mener at det kan være grunn til å vurdere forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens beredskapsarbeid. Beredskap kan også inngå i en ev. forvaltningsrevisjon rettet mot konkrete fagområder, f.eks.

videregående opplæring eller tannhelse. Vi har også fått innspill fra kontrollutvalget om forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens beredskapsarbeid.

5.9. Personalforvaltning

Et godt arbeidsmiljø er en viktig faktor for å rekruttere og beholde kompetente medarbeidere. Ivaretagelse av et forsvarlig arbeidsmiljø, tiltak for å sikre nødvendig kompetanse, forebygging og reduksjon av sykefravær og reduksjon av ufrivillig deltid er viktige oppgaver i fylkeskommunens personalforvaltning.

Fylkeskommunen hadde mål om maksimalt 5 % sykefravær i 2023. Sykefraværet endte på 6,7 % dette året. Vestfold fylkeskommune har videreført målet om maksimalt 5 % fravær i 2024.

I forbindelse med fylkesdelingen fikk de aller fleste ansatte oppfylt eget ønske om ansettelse enten i Vestfold eller Telemark. Dette har ført til at begge fylkeskommunene mangler kritisk viktig personell innenfor enkelte fagområder.

Generelt synes det å være en økning i vold og trusler mot lærere i videregående skole. Fylkeskommunen rapporterer også om at det er høyt sykefravær og behov for tiltak knyttet til en mer utfordrende elevgruppe enn tidligere.

Ifølge likestillings- og diskrimineringsloven skal fylkeskommunen arbeide aktivt og målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Fylkeskommunen skal sikre universell utforming av fylkeskommunens alminnelige funksjoner og digitale løsninger og informasjon som er rettet mot brukere. Fylkeskommunen skal redegjøre for arbeidet med likestilling og mot diskriminering i årsrapport, i årsberetning eller i et annet offentlig tilgjengelig dokument.

Vurdering

En omorganiseringsprosess som fylkesdelingen medfører, er erfaringsmessig krevende for de ansatte og gir risiko for økt sykefravær. Manglende bemanning kan også føre til økt press på de ansatte og dermed risiko for økt sykefravær. Godt personalarbeid er spesielt viktig i omorganiseringsprosesser. Vi har ikke på nåværende tidspunkt holdepunkt for å si at det er knyttet særskilt risiko til fylkeskommunens personalforvaltning.

Vold og trusler mot ansatte, særlig i videregående opplæring, er et risikoområde. Vi mener det kan være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens arbeid med å forebygge og følge opp vold og trusler mot ansatte, se også pkt. 6.1. Det kan også være aktuelt å inkludere tannhelse i en ev. forvaltningsrevisjon om dette temaet.

5.10. Anskaffelser

Reglene om offentlige anskaffelser skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser, og at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig og bærekraftig måte. Fylkeskommunen skal ha tiltak for å motvirke sosial dumping, ivareta miljøhensyn og motvirke brudd på menneskerettighetene. Fra 1.1.2024 skjerpes kravet om å ivareta miljøhensyn ved anskaffelser.

Fylkeskommunen har prioritert åtte av bærekraftsmålene som skal legges til grunn i samfunnsplanleggingen. Blant disse er bærekraftsmål 12 – Ansvarlig forbruk og produksjon og bærekraftsmål 13 – Stoppe klimaendringene. Ifølge fylkeskommunen står anskaffelser for den største andelen av fylkeskommunens indirekte klimagassutslipp, derfor vil nye klimatiltak særlig være rettet mot forbruk og produksjon.

Seksjon for virksomhetstyng har et overordnet ansvar for anskaffelser og skal være en faglig støtte når resten av organisasjonen skal gjøre anskaffelser. Det betyr at ansvaret for å gjøre anskaffelser ikke er sentralisert, men fordelt på sektorene. Særlig innenfor samferdsel blir det gjort store anskaffelser. Bla. skal det gjennomføres anbudsprosesser om kollektivtilbudet i denne perioden. Ifølge sektoren, mangler de anskaffelseskompetanse på flere områder.

Fylkeskommunen har reglement om anskaffelser som inngår i økonomireglementet. Økonomireglementet ble sist fastsatt i fylkestinget i desember 2023. Anskaffelsesreglementet gir bla. føringer om at

- innkjøp skal brukes som et verktøy for innovasjon og omstilling
- fylkeskommunen skal etterspørre varer og tjenester som er produsert etter høye etiske, sosiale og miljømessige standarder.

Det var forvaltningsrevisjon om anskaffelser i 2021. Den konkluderte med at fylkeskommunen til en viss grad hadde tilfredsstillende internkontroll på området, og at det i stor grad ble stilt krav om samfunnsansvar i anskaffelser, inkludert krav om ivaretagelse av klima og miljø, lønns- og arbeidsforhold og sosiale forhold.

Forvaltningsrevisjonen om fylkeskommunens klimaarbeid fra 2023 undersøkte om det ble tatt klimahensyn i anskaffelser innenfor samferdsel. Forvaltningsrevisjonen konkluderte med at det ble stilt krav til klima og miljø i anskaffelsene på ulike måter og i ulikt omfang.

I en forenklet etterlevelseskontroll om offentlige anskaffelser fra 2022 ble det ikke funnet avvik.

KOFA har fattet vedtak i fem klagesaker rettet mot Vestfold og Telemark fylkeskommune i perioden 2020-2023. I én av klagesakene var det brudd på regelverket, to saker ble avvist og i to av sakene var det ikke brudd på regelverket.

Vurdering

Anskaffelser er et område med generell risiko. Anskaffelsesregelverket er omfattende og komplisert, og overholdelse av regelverket krever god kompetanse. En større omorganisering som fylkesdelingen innebærer og desentralisert anskaffelsesfunksjonen, kan øke risikoen. Vi har fått innspill om forvaltningsrevisjon som ser på hvordan fylkeskommunen har organisert sin anskaffelsesfunksjon.

Vi mener at selv om det ble gjort forvaltningsrevisjon og forenklet etterlevelseskontroll i forrige periode, kan det være aktuelt med forvaltningsrevisjon om anskaffelser i denne perioden. En ev. forvaltningsrevisjon om anskaffelser kan ha ulike vinklinger. F. eks organisering, ressurser og kompetanse, gjennomføring av anskaffelser i tjenestekområdene, samfunnsansvar/bærekraft i anskaffelser. Det kan også være aktuelt å undersøke om kontraktsvilkår som gjelder for leveransene blir fulgt opp.

5.11. Eiendomsforvaltning

Fylkeskommunale eiendommer har betydelig verdi. God eiendomsforvaltning i fylkeskommunen handler om å gi ansatte og tjenestemottakere gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad. Fylkeskommunen bør ha overordnede politisk forankrede mål for eiendomsforvaltningen, et rasjonelt system for planlegging og styring, og tiltak som sikrer gode beslutningsgrunnlag.

Seksjon for eiendom har ansvar for planlegging og gjennomføring av vedlikehold og investeringer i bygningsmassen. Fylkeskommunens bygningsmasse har et areal på ca. 220 000 m², og består av 13 videregående skoler, fylkeshus, museer og tannklinikker.

I 2021 var det forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens eiendomsforvaltning. Her konkluderes det med at styringen av eiendomsforvaltning i liten grad synes å være politisk forankret, og at anbefalte tiltak for et verdibevarende vedlikehold bare delvis blir ivaretatt. Senere samme år startet administrasjonen arbeidet med en eiendomsstrategi som etter planen skulle forankres på politisk nivå. I november 2022 behandlet fylkestinget en rapport om status for dette arbeidet. Fylkestinget vedtok å utsette ferdigstillelsen av eiendomsstrategien, slik at de nye fylkeskommunene kan bestemme hvordan arbeidet skal videreføres. I 2023 ble det gjort tilstandsanalyser og energivurderinger av ventilasjonsanlegg i fylkeskommunens formålsbygg.

Forvaltningsrevisjonen om fylkeskommunens klimaarbeid fra 2023 undersøkte hvordan fylkeskommunen fulgte opp vedtatte klimatiltak i eiendomsforvaltningen. Forvaltningsrevisjonen konkluderte med at fossilt brensel var ferd med å bli utfaset og at forbruket av energi gikk ned.

Det er som regel risiko knyttet til fylkeskommunale investeringsprosjekter, og konsekvensene for feilvurderinger kan bli store. Det kan blant annet være risiko ved planlegging og saksutredning, valg av løsning, kostnadsramme, anskaffelsesprosess, prosjektstyring, kontraktsoppfølging og overtakelse. Fylkeskommunen bør ha klare myndighets- og ansvarsforhold og tiltak for å sikre gode prosesser både i planleggingen og gjennomføringen av investeringsprosjekter.

Fylkeskommunen har investeringsreglement som inngår i økonomireglementet. Reglementet ble sist fastsatt av fylkestinget i desember 2023. Investeringsreglementet inneholder bla.

- fullmakter i investeringsbudsjettet
- føringer for rapportering og oppfølging av investeringsprosjekter
- føringer for sluttregnskap

Ombygging av Nøtterøy videregående skole er det største investeringsprosjektet i økonomiplanperioden.

Vurdering

Det kan generelt være risiko for at eiendomsmassen ikke blir forvaltet på en god og planmessig måte. Som en følge av fylkesdelingen må fylkeskommunen bygge opp en ny organisasjon, også når det gjelder eiendomsforvaltning. Det kan øke risikoen. Vi mener det kan være aktuelt å vurdere en forvaltningsrevisjon om dette temaet.

Det er også generell risiko knyttet til gjennomføring av investeringsprosjekter, men vi har ikke på nåværende tidspunkt grunnlag for å si at det er særskilt risiko på dette området. Se egen vurdering om veiutbygging i pkt. 7.3.

5.12. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling/kommentarer
Internkontroll	Bør vurderes sent i perioden
Etikk	Kan omfatte varsling og habilitet
Arkiv og journal	Bør vurderes sent i perioden
Personopplysninger	Informasjonssikkerhet og personvern
Beredskap	Organisering, ressurser og samordning
Vold og trusler	Forebygging og oppfølging
Anskaffelser	Ulike vinklinger, f.eks: <ul style="list-style-type: none"> • Organisering, ressurser og kompetanse • Gjennomføring av anskaffelser på tjenesteområdene • Anskaffelser og bærekraft/samfunnsansvar
Eiendomsforvaltning	Organisering, ressurser og gjennomføring

6. Opplæring og tannhelse

Sektoren delt i seks seksjoner; Tannhelse, Sektorstøtte, inntak og eksamen, Fag- og yrkesopplæring, OT/PPT, Voksenopplæring og karrieremuligheter og Virksomheter. Virksomheter består av bla. av de videregående skolene, Sandefjord folkehøyskole og Fagskolen i Vestfold og Telemark.

6.1. Videregående opplæring

Fylkeskommunen skal tilby videregående opplæring til ungdom som har fullført ungdomsskolen eller tilsvarende opplæring. Den videregående opplæringen skal føre fram til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller grunnkompetanse. Fylkeskommunen skal tilby annen opplæring dersom ungdommene har særlig vanskeligheter med å følge den opplæringen som er valgt.

Videregående opplæring kan fullføres eller gjennomføres i sin helhet i en bedrift.⁴ Bedrifter som ønsker å ta på seg slik opplæring, skal godkjennes av fylkeskommunen. Det skal skrives individuell kontrakt som viser hva opplæringen skal inneholde. En elev med slik kontrakt er også arbeidstaker i bedriften, og har samme rettigheter og plikter som øvrige arbeidstakere.

Ny opplæringslov (fullføringsreformen) gjelder fra 1. august 2024. Det sentrale tiltaket i reformen er en utvidet rett til opplæring fram til studie- eller yrkeskompetanse. Reformen skal sikre at alle elever og voksne deltakere blir bedre forberedt for både yrkesliv og høyere utdanning. Målet er at ni av ti fullfører videregående opplæring i 2030. Dette innebærer bla. at

- retten til videregående opplæring varer fram til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse
- de videregående skolene skal sørge for trygg og god overgang fra grunnskolene
- grunnskolen skal samarbeide med den videregående skolen om overgangen
- søkere som oppfyller vilkårene, har rett på læreplass eller annet tilbud på videregående trinn 3

Fylkeskommunen skal dessuten legge stor vekt på hva slags kompetanse samfunnet trenger når det videregående opplæringstilbudet planlegges og bygges ut.

Fylkeskommunen mener at kravene om mer fleksible opplæringsløp og nye rettigheter vil øke kostnadene til videregående opplæring.

---

⁴ Ifølge opplæringsloven kan denne opplæringen gjennomføres som lærling, praksiskandidat, lærekandidat og kandidat for fagbrev på jobb. Disse utdanningsforløpene har deler eller all opplæring i bedrift, men de har ulike opplæringslengder og kompetansekrav.

Vestfold har 10 videregående skoler som i alt har rundt 8 500 elever. Fylkeskommunen har vedtatt å gjennomføre et forprosjekt om ev. sammenslåing av Sande og Holmestrand videregående skoler.

Gjennomføring og resultater

Hovedmålsetning for opplæringsområdet er at flest mulig skal fullføre og bestå videregående opplæring. Fullføringsreformen har som mål at 90 skal bestå med videregående opplæring med planlagt kompetanse.

80,7 % av elevene som startet i videregående opplæring i Vestfold i 2016, hadde fullført utdanningen 5/6 år senere (dvs. skoleåret 21/22). Det er ca. på nivå med landsgjennomsnittet. Andelen som gjennomfører, er høyere i de studieforbereidende utdanningsprogrammene enn i de yrkesfaglige. 6,3 % av elevene sluttet i løpet av skoleåret 22/23 i Vestfold og Telemark. Det er høyere enn landsgjennomsnittet som ligger på 5,7 %.

46,8 % av elevene på yrkesfag i Vestfold og Telemark gikk direkte fra skole til lærlingeplass i 2022. Det er ca. på nivå med landsgjennomsnittet som er på 47 %. Andelen elever som går direkte fra skole til lærlingeplass har økt de siste årene.

Det ble ikke gjennomført eksamen under koronapandemien, dvs. ikke i skoleårene 19/20,2021, eller 21/22. Elevene ble i denne perioden, vurdert ut ifra standpunkt karakterer. Vestfold og Telemark har resultater som stort sett er på nivå med landsgjennomsnittet eller noe under i fag som matematikk, engelsk og norsk. Andelen beståtte fag- og svenneprøver lå noe over landsgjennomsnittet i 2023 (94,1 % mot 93,6 %).

Skolemiljø - læringsmiljø

Alle elever i videregående skole har rett på et godt og trygt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Skolen har aktivitetsplikt og skal følge med på at elevene skal har et godt skolemiljø.

Vestfold har jevnt over resultater på nivå med landsgjennomsnittet i elevundersøkelsen om trivsel og læringsmiljø. Andelen elever i Vestfold som for skoleåret 23/24 sier de har blitt mobbet, ligger over landsgjennomsnittet.⁵ Det gjelder særlig elever i vg1. Resultat fra lærlingundersøkelsen blir offentliggjort på nasjonalt nivå. Generelt er andelen lærlinger som mener de blir mobbet, lavere enn andelen elever som mener de har blitt mobbet.

Fylkeskommunen har planer og strategier som skal sikre rett kompetanse i videregående opplæring. Dette er

- Helsefremmende opplæring. Strategiplan for videregående opplæring i Vestfold og Telemark 2021-2025

---

⁵ Elever i private videregående skoler medregnet. Udir offentliggjør ikke tall for de fylkeskommunale skolene isolert. Vestfold og Telemark revisjon IKS

- Kompetanseplan for videregående opplæring i Vestfold og Telemark 2021-2025

Ifølge fylkeskommunen, rapporterer flertallet av skolene om høyt sykefravær og behov for tiltak knyttet til en mer utfordrende elevgruppe enn tidligere. Det er iverksatt tiltak ved at tilstedeværelsen av voksne har økt, f.eks. miljøarbeidere.

Det var forvaltningsrevisjon om skolemiljø i Vestfold og Telemark fylkeskommune i 2022. Forvaltningsrevisjonen konkluderte bla. med at fylkeskommunen ikke i tilstrekkelig grad fulgte opp skolenes forebyggende arbeid for å sikre godt skolemiljø.

Statsforvalteren undersøkte i 2023 fylkeskommunens arbeid med skolemiljø i saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Statsforvalter undersøkte praksis ved Porsgrunn videregående skole og ved Thor Heyerdal videregående skole. Statsforvalter konkluderte i utgangspunktet med at fylkeskommunen ikke hadde tilstrekkelig internkontroll og tiltak til å følge opp brudd på krav til godt og trygt skolemiljø. Som en følge av tilsynet, startet fylkeskommunen en evaluering og korreksjon av eget internkontrollsystem. Statsforvalter sier at de har lagt vekt på å veilede fylkeskommunen i dette tilsynet, slik at nytt internkontrollsystem var på plass til fylkesdelingen. Statsforvalter mener at det korrigerende internkontrollsystemet oppfyller gjeldende krav.

Statsforvalter skal gjennomføre tilsyn hos Grevegården videregående skole i 2024. Tema for tilsynet er internkontroll og gjennomføring av eksamen.

Vurdering

Videregående opplæring er ett av de mest sentrale tjenesteområdene som fylkeskommunen har ansvar for. Generelt kan det være risiko knyttet til både organisering, ressursbruk og gjennomføring av krav og føringer. En omorganiseringsprosess som fylkesdelingen medfører, kan øke risikoen. Nye lovkrav (fullføringsreformen) vil også normalt sett øke risikoen.

Vi har fått innspill fra kontrollutvalget om forvaltningsrevisjon om fullføringsreformen, gjennomføringsgrad og dropp ut.

Vi mener det kan være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon som fylkeskommunens arbeid med å forhindre frafall. En ev. slik forvaltningsrevisjon kan ha ulike vinklinger. Det nye kravet om samarbeid med grunnskolene om overgang til videregående skole kan f.eks. inngå i en slik revisjon. Oppfølgingstjenestens arbeid med å hindre utenforskap, kan også inngå, se pkt. 6.2.

Skolemiljø er et risikoområde, og vi har fått innspill om forvaltningsrevisjon om mobbing. Vi tenker at dette ikke er så aktuelt nå, fordi fylkeskommunens tiltak ble undersøkt to ganger i forrige periode.

Vold og trusler mot ansatte i videregående skoler øker. Vi mener at det kan være hensiktsmessig med en forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens tiltak og praksis for å motvirke og følge opp vold og trusler mot ansatte, se pkt. 5.9.

6.2. Oppfølgingstjenesten og PP-tjenesten

Fylkeskommunen skal ha en oppfølgingstjeneste (OT) for ungdom som har rett til videregående opplæring, og som ikke er i arbeid eller opplæring. Oppfølgingstjenesten skal tilby oppfølging og veiledning og kan tilby opplæring, arbeid eller andre kompetansefremmende tiltak i egen regi eller sammen med andre aktører. Målet er å få ungdom tilbake til opplæring i skole, bedrift eller i arbeid. Målgruppen øker fra 2024 til å gjelde opp til 24 år.

Oppfølgingstjenesten i Vestfold har fire avdelinger som tilbyr oppfølging, veiledning og ulike opplæringstiltak. Avdelingene ligger i Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik.

11,4 % av unge i alderen 15-29 år står utenfor utdanning og arbeid i Vestfold. Fylkeskommunen har et overordnet mål om å redusere utenforskap.

55 % av de som var i tiltak hos Oppfølgingstjenesten i 2022 i Vestfold og Telemark, var i arbeid eller opplæring året etter. Tilsvarende tall for landsgjennomsnittet er 58,6 %. I februar 2024 var 865 unge registrert hos Oppfølgingstjenesten i Vestfold.

Fylkeskommunen skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). Tjenesten skal utarbeide sakkyndige vurderinger der loven krever det, og dessuten hjelpe skolene i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. Elever som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen, har rett til spesialundervisning.

PP- tjenesten i Vestfold er organisert som et team i seksjon for Oppfølgingstjenesten og PP-tjenesten. Det er PP-rådgivere ute på de videregående skolene.

Vurdering

Det vil være aktuelt inkludere oppfølgingstjenesten i en ev. forvaltningsrevisjon om frafall, se pkt. 6.1.

PP-tjenesten har et bredt ansvarsområde, og mangler i denne tjenesten gir risiko for at hele skoler, klasser, elevgrupper eller enkeltelever ikke får den bistanden de trenger. PP-tjenesten er likevel lite synlig i sentrale styrende dokumenter. Manglende synlighet kan være en risiko i seg selv. Det har ikke vært forvaltningsrevisjon av PP-tjenesten i Vestfold eller Telemark. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å vurdere en forvaltningsrevisjon på dette området.

6.3. Voksenopplæring og karriereutvikling

Fylkeskommunen skal gi voksne med rettigheter videregående opplæring. Rettighetene utvides i ny opplæringslov, og det blir ikke lengre et tydelig skille mellom dagens ungdomsrett og

voksenrett. Fremtidens voksenopplæring skal legge til rette for livslang læring, som vil gi større verdiskapning i samfunnet og øke fleksibiliteten i arbeidslivet. God samhandling mellom fylkeskommunene, kommunene, bedrifter og NAV bidrar til at flere kandidater gjennomfører videregående opplæring for voksne.

Seksjon for voksenopplæring og karriereutvikling har ansvar for karriereveiledning, realkompetansevurdering og videregående opplæring for voksne. Seksjonen forvalter tilskuddsordninger for utdanningstilbud innen fagskole og bedriftsintern opplæring.

Ny opplæringslov/fullføringsreformen fører med store endringer i organisering av opplæringen for voksne. Blant annet, skal modulbasert opplæring være hovedmodellen for voksenopplæring fremover. Ifølge fylkeskommunen innebærer dette en stor omstillingsprosess.

Seksjonen ivaretar også fylkeskommunens ansvar etter integreringsloven. Det innebærer bla. ansvar for kapasitetsstyringen i bosettingsarbeidet, og ansvar for å gi karriereveiledning til voksne flyktninger kort tid etter bosetting i kommuner.

Kommunene i Vestfold har vedtatt å bosette 630 flyktninger i 2024. 85 % av disse kommer fra Ukraina. Ifølge fylkeskommunen, medfører høye ankomsttall en uoversiktlig økonomisk situasjon for fylkeskommunen, særlig innenfor tannhelse og videregående skole.

Vurdering

Fullføringsreformen stiller store krav til omstilling i voksenopplæringen. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å vurdere forvaltningsrevisjon som bla. ser på organisering og gjennomføring av voksenopplæringen.

Seksjonen tildeler tilskudd og det er generelt risiko knyttet til forvaltning av tilskuddsordninger, se pkt. 5.5. om tilskuddsforvaltning.

6.4. Fagskolen i Vestfold og Telemark KO

Fylkeskommunen har ansvar for at det tilbys akkreditert fagskoleutdanning i samsvar med behovet lokalt, regionalt og nasjonalt. Fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning som ligger på nivå over videregående opplæring, og organisering og drift er regulert av fagskoleloven.

Fagskolen i Vestfold og Telemark er organisert som et kommunalt oppgavefelleskap. Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune er deltakere med 50 % deltakeransvar hver. Telemark fylkeskommune er kontorkommune for oppgavefelleskapet. Oppgavefelleskapet er ikke eget rettssubjekt.

Representantskapet er øverste organ i oppgavefelleskapet. Fylkeskommunene har valgt én representant og én vararepresentant til representantskapet hver. Fagskolen har eget styre. Styrets sammensetning og ansvarsoppgaver er regulert i fagskoleloven. Styret har bla. ansvaret for at

læringsmiljøet og det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet er fullt ut forsvarlig med hensyn til studentenes helse, sikkerhet og velferd.

Fagskolen Vestfold og Telemark har hovedadministrasjon i Porsgrunn og studiesteder i Horten og Porsgrunn. Fagskolen tilbyr korte yrkesrettede utdanninger innen helse, elektro, ledelse, maritim utdanning, teknologi og bygg og anlegg, og hadde om lag 75 årsverk og over 1000 studenter i 2022.

Revisjon av årsregnskapet for fagskolen for 2022 viste flere vesentlige budsjettavvik. Høsten 2023 fikk fylkesutvalget en orienteringssak om status for fagskolen etter stort merforbruk i 2022 og 2023. Saken kom etter anmodning fra fagskolens styre. Fagskolen tar ikke med seg merforbruket inn i den nye organisasjonen etter fylkesdelingen.

For å få bedre økonomisk styring, har styret for fagskolen vedtatt at den økonomiske situasjonen skal være sak på hvert styremøte. Videre har styret ønsket styret en forvaltningsrevisjon som kan bidra i arbeidet med fagskolens ressursdisponering og bedring av lønnsomhet, jf. styresak 35/23.

Vurdering

Tidligere drift av fagskolen har vist at det er risiko knyttet til virksomheten. Omorganisering til oppgavefelleskap kan også medføre risiko knyttet til organisering, ansvar, oppfylging av lovkrav og ev. gjennomføring av oppgaver. Det kan være hensiktsmessig med en forvaltningsrevisjon som ser på den nye organiseringen og styrets ansvar og oppgaver knyttet til økonomi og drift. En slik forvaltningsrevisjon bør være felles for Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune.

6.5. Sandefjord folkehøyskole

Fylkeskommunen eier Sandefjord folkehøyskole. Folkehøyskoler er regulert av lov og forskrift om folkehøyskoler. Skolen har det overordnede ansvaret for elevenes læringsmiljø. Skolen skal, i samarbeid med elevrådet, legge forholdene til rette for et godt læringsmiljø og arbeide for å bedre velferden på lærestedet. Skolen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge læringsmiljøet til rette for elever med særskilte behov. Forskrift om folkehøyskoler stiller krav til folkehøyskolens kontroll med skolevirksomheten, herunder krav om prosedyrer for selvevaluering, kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.

Folkehøyskolen finansieres av statstilskudd og elevbetalinger. Alle offentlige tilskudd og elevbetalinger skal komme elevene til gode. Dette innebærer blant annet at skolen ikke kan gi utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eierne, eller pådra seg kostnader som innebærer at alle offentlige tilskudd eller elevbetalinger ikke kommer elevene til gode.

Vurdering

Vi er ikke kjent med forhold som tilsier at det er særlig risiko knyttet til Sandefjord folkehøyskole.

6.6. Tannhelse

Fylkeskommunen skal sikre at tannhelsetjenester er tilgjengelig i rimelig utstrekning for alle som bor eller oppholder seg i fylket.

Fylkeskommunen har ansvar for den offentlige tannhelsen, og skal se til at prioriterte grupper som barn og unge, voksne med psykisk utviklingshemming, eldre langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie, og eventuelt andre grupper som fylkeskommunen har vedtatt å prioritere, får nødvendig tannhelsehjelp. Fylkeskommunens ansvar for å tilby tannhelsetjenester har blitt utvidet de siste årene. Unge i alderen 21- 24 har fått rett til tannhelsebehandling til rabattert pris (75 % rabatt). Dette betyr at fylkeskommunen må dimensjonere tannhelsetilbudet slik at de kan ta imot de nye pasientgruppene.

Vestfold har 14 tannklinikker fordelt i kommunene i fylket. Fylkeskommunen skal i gang med å kartlegge klinikkens funksjonalitet i samarbeid med eiendomsseksjonen. Formålet er å se på areal, utforming og plassering, slik at tannklinikkene kan tilpasse seg nye oppgaver og pasientgruppenes behov framover. Fylkeskommunen skal i tillegg ta i bruk ny teknologi og digitalisere arbeidsoppgaver på tannklinikkene.

Ifølge fylkeskommunen har høyt sykefravær og tilførsel med nye pasientgrupper med rettigheter, og økt antall flyktninger, bidratt til at klinikkens kapasitet er presset. Sektoren rapporterer jevnt over om etterslep på innkalling og behandling av tjenester.

Tannklinikkene behandler voksne pasienter utenom de prioriterte gruppene. Fylkeskommunen behandler denne pasientgruppen i konkurranse med private tannleger. Takstene for behandling av denne pasientgruppen må dekke de reelle kostnadene for behandlingen, ellers kan det oppstå ulovlig subsidiering. Fylkeskommunen vedtok en generell økning av betalingssatsene med 4,6 % for 2024.

Alle tannklinikkene i fylket er Miljøfyrtårnsertifiserte.

Vurdering

Vi mener at det er risiko knyttet til organisering, kapasitet og gjennomføring og tannhelsetjenestene. Det kan også være risiko knyttet til krysssubsidiering av det tilbudet som gis i konkurranse med private. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på dette området.

6.7. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling/kommentarer
Frafall i videregående skole	Ulike vinklinger, f.eks: <ul style="list-style-type: none"> samarbeid med grunnskolen om overgang

	<ul style="list-style-type: none"> oppfølgingstjenesten – frafall og utenforskap
PP-tjenesten	Organisering, ressurser og gjennomføring av lovkrav
Voksenopplæring	Fullføringsreformen- organisering og gjennomføring
Fagskolen i Vestfold og Telemark KO	Organisering og styreansvar
Tilskuddsforvaltning	Kan vinkles mot ulike ordninger/sektorer
Tannhelsetjenesten	Organisering, kapasitet og gjennomføring av lovkrav

7. Samferdsel

Sektoren er organisert i fire seksjoner; Infrastruktur og veiforvaltning, Veidrift, Veiutbygging og mobilitet.

Ifølge sektoren har mangler på kompetanse og kapasitet etter fylkesdelingen, økt risikoen på en del områder. Dette gjelder bla. behandling av forvaltningssaker, kompetanse på anskaffelser, byggeledelse og prosjektstyring. Manglende kompetanse og kapasitet medfører risiko på de områder som er rammet.

Regional transportplan for Vestfold ble vedtatt i 2019. Planen ble videreført i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Fylkeskommunen har nå vedtatt handlingsprogram til transportplanen. Handlingsprogrammet gjelder for perioden 2024-2027.

Det var to forvaltningsrevisjoner i forrige periode som helt eller delvis omhandlet samferdselssektoren.

- Forvaltningsrevisjon Fylkesvei – styring og organisering fra 2023, undersøkte om sektoren hadde klar ansvars- og oppgavefordeling og tydelige styrings- og rapporteringslinjer. Forvaltningsrevisjonen konkluderte bla. Med at ansvars- og oppgavefordelingen ikke var tilstrekkelig klargjort.
- Forvaltningsrevisjon om klimaarbeid fra 2023, undersøkte bla. Om hvordan sektor for samferdsel fulgte opp klimakrav i anskaffelser. Forvaltningsrevisjonen konkluderte med at sektoren fulgte opp klimakrav, men på ulike måter og i ulikt omfang.

7.1. Infrastruktur og veiforvaltning

Seksjonen ivaretar fylkeskommunens rolle som veieier og utviklingsaktør på samferdselsområdet. Som veieier har fylkeskommunen bla. ansvar for å regulere bruken av vegnettet. Det omfatter å behandle søknader, gi uttalelser og fatte vedtak. Videre omfatter eierskapet juridiske forvaltningsoppgaver knyttet til entrepriser, kontrakter, erstatningssaker og behandling av klager. Seksjonen har dessuten spesialkompetanse på veijuss, entrepriser og anskaffelser, og bistår de andre seksjonene innenfor samferdsel ved behov.

Seksjonen deltar i kommunale planprosesser og i behandling av plansaker, og har ansvaret for strategiske prosesser og utviklingsarbeid på samferdselsområdet.

Fylkeskommunen har vedtatt regional plan for trafiksikkerhet for Vestfold og Telemark fylkeskommune 2023-2026. Null-visjonen om at ingen skal bli skadet eller drept ligger til grunn for planen.

Fylkeskommunen forvalter også tilskuddsmidler til trafiksikkerhet -Trafiksikkerhetsordningen. Det er vedtatt retningslinjer for tilskuddsordningen.

Vurdering

Fylkeskommunens oppgaver som vegeier er omfattende og krever god kompetanse og kapasitet. Det er generell risiko knyttet til ivaretagelse av forvaltningsoppgaver innen samferdsel. Det kan være aktuelt med en forvaltningsrevisjon på området.

7.2. Veidrift

Seksjon for veidrift har ansvar for drift og forvaltning av 1205 km fylkesvei. Det omfatter ansvar for veier, gang- og sykkelveier, bruer, tunneler, elektroniske installasjoner og kommunikasjonsnettverk.

Fylkeskommunen er i samarbeid med Vestfoldkommunene, i gang med å rydde opp i eierskapet av kommunale og fylkeskommunale veier som ikke lenger har opprinnelig funksjon. Resultatet av prosessen er at fylkeskommunen fra 2024 overtar mer veieidendom enn kommunene. Dette gjelder også gang- og sykkelveier og lysanlegg. Fylkeskommunen mener at eierskiftet vil gi mer helhetlig og funksjonell forvaltning, drift og vedlikehold av lysanlegg og veistrekninger.

Fylkeskommunen har driftsavtaler med entreprenører om drift og vedlikehold av fylkesveiene. Kontraktene har en varighet fra ett til åtte år. Seksjonen gjennomfører egne anskaffelsesprosesser. Fylkeskommunen er i gang med å forenkle og modernisere driftskontraktene. Dette innebærer bla. at kontraktene blir mer byggherrestyrte. Overgang til mer byggherrestyring krever økt bemanning, noe som sektoren sier de mangler på dette området. To driftskontrakter skal settes på anbud i 2024, med oppstart i 2025.

Fylkeskommunen rapporterer om at både vedlikeholdsetterslepet og vedlikeholdsbehovet øker. Klimaendringer med mer ekstremvær øker risikoen for ras, utglidninger og synkehull.

Vurdering

Det kan være risiko knyttet til organisering og oppfølging av driftskontrakter. Vi mener det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om dette temaet. Vi har også fått innspill om forvaltningsrevisjon om vedlikehold på fylkesveier.

Se også pkt. 5.10 om risiko knyttet til anskaffelser.

7.3. Veiutbygging

Seksjonen er ansvarlig for gjennomføring av investeringsprosjektene på fylkesvei. Seksjonen håndterer til enhver tid rundt 40 prosjekter i ulike faser, fra idé og planlegging til prosjektering.

Seksjonen gjennomfører selv egne anskaffelsesprosjekter. Økte krav til mindre klimaavtrykk i utbyggings- og driftsfasen av anleggsprosjektene, påvirker utformingen av fremtidige prosjekt. Leverandørens forslag til minimering av klimaavtrykk tillegges større vekt i anbudskonkurranser.

Fylkeskommunen opplyser at det er mangel på kapasitet og kompetanse når det gjelder anskaffelser og byggeledelse i utbyggingsprosjekter.

Fylkestinget har vedtatt handlingsprogram for fylkesvei 2024-2028. Handlingsprogrammet legger opp til at det skal gjennomføres investeringer til en samlet ramme på 1 088 mill. kr i denne perioden.

Vurdering

Det er generelt risiko knyttet til gjennomføring av investeringsprosjekter, og ifølge fylkeskommunen mangler seksjonen kompetanse og kapasitet på noen områder. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å vurdere en forvaltningsrevisjon om organisering, ressurser og gjennomføring av veiprosjekter.

7.4. Mobilitet

Seksjon for mobilitet har ansvar for drift og utvikling av kollektivtilbudet i Vestfold. Dette omfatter det ordinære kollektivtilbudet med buss, taxi, skoleskyss, tilrettelagt transport (TT-ordningen) og transportløyver.

Seksjonen har ansvar for å håndtere og følge opp ulike transportkontrakter som for 2023 hadde en årsverdi på 565 mill. kr. Seksjonen skal følge opp kontraktene, både når det gjelder kvalitet og økonomi.

Seksjonen skal starte arbeidet med ny anbudsrunde for hele fylkets kollektivtilbud i 2024. Kontraktene skal gjelde fra 2026. Fylkeskommunen har vedtatt at kollektivtransporten skal være utslippsfri innen 2027. Det stiller krav til oppgradering av infrastruktur for lading og påfylling av biodrivstoff. Det mangler ledig kapasitet i strømmettet. Ifølge sektoren mangler fylkeskommunen strategi for å etablere bussdepoter.

Seksjonen har ansvar for markedsføring og utvikling av mobilitetstilbudet, utvikling av billettsystemer mm.

For skoleåret 23/24 er det iverksatt skoleskyss for ca. 8 500 elever i kollektivtilbudet og for ca. 1 250 elever med tilrettelagt skyss. TT-ordningen har ca. 3 710 brukere. Fylkeskommunen vil fastsette nytt reglement fra 2025 for TT-ordningen.

Seksjonen er løyvemyndighet for drosje, buss og fartøy i rute.

Vurdering

Det kan generelt være risiko knyttet til saksbehandling av løyer bla., men vi har kjenner likevel ikke til forhold som tilsier at dette er en særskilt risiko i Vestfold.

Det er risiko knyttet til om man greier å etablere nødvendig infrastruktur, og dermed nå vedtatte klimamål på området. Fordi måloppnåelse på dette området i stor grad avhenger av forhold som ligger utenfor fylkeskommunens kontroll (f.eks. kapasitet i strømmettet), antar vi at det ikke er hensiktsmessig med forvaltningsrevisjon om dette temaet. Kontrollutvalget kan vurdere å innhente informasjon om fylkeskommunens arbeid på dette område på annen måte enn å gjennomføre

forvaltningsrevisjon. Det er risiko knyttet til knyttet til store anbudsprosesser og til oppfølging av kontrakter, og det kan være aktuelt å vurdere forvaltningsrevisjon om f.eks. oppfølging av kontraktene, se ellers vurdering om anskaffelser i pkt. 5.10.

7.5. Bypakke Tønsberg-regionen

Bypakke Tønsberg er et samarbeidsprosjekt mellom Vestfold fylkeskommune og Færder og Tønsberg kommuner. Bypakka skal sørge for sikker forbindelse mellom Færder og Tønsberg, legge til rette for mer miljøvennlig transport og bidra til et mer konkurransedyktig byområde.

Reguleringsplanen for ny fastlandsforbindelse ble vedtatt av Færder og Tønsberg kommuner i 2023. Finansiering av bypakka ble også vedtatt i fylkestinget og i kommunestyrene i Færder og Tønsberg i 2023

Fylkeskommunen har inngått intensjonsavtale med Bypakke Tønsberg-regionen og forpliktet seg til å finansiere totalt 525 mill. kr. i bompengerperioden på 15 år. Fylkeskommunen mener at bypakka tidligst kan bli vedtatt i Stortinget høsten 2024. Det vil i så fall bety utarbeidelse av anbudsgrunnlag og grunnnerverv i 2025, og bygging i perioden 2026-2029.

Fylkeskommunen skal bygge opp prosjektorganisasjon for bypakkearbeidet. Fylkeskommunen mener at bypakkearbeidet øker attraktiviteten ved nyansettelser, samtidig er det en risiko for at den ordinære organisasjonen tappes for kompetanse og kapasitet.

Vurdering

Det er generelt risiko knyttet til styring, ansvar og rapportering i slike samarbeidsprosjekt som bypakka er, men vi har ikke på nåværende tidspunkt, indikasjoner på at dette er en særlig risiko for Bypakke Tønsberg.

7.6. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling
Fylkeskommunen som veieier	Ivaretagelse av forvaltningsoppgaver
Oppfølging av driftskontrakter	Organisering, ressurser og gjennomføring
Gjennomføring av veiprojekter	Organisering, ressurser og gjennomføring

8. Samfunnsutvikling

Sektoren har fire seksjoner; Samfunn og plan, Klima og Næring, Kultur og Kulturarv. Sektoren skal ivareta fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle i helhetlig sammenheng.

8.1. Samfunn og plan

Seksjon for samfunn og plan har ansvar for saker etter plan- og bygningsloven. Seksjonen koordinerer fylkeskommunens uttalelser til kommunale planer. Seksjonen har også ansvar for følge opp fylkeskommunens ansvar etter folkehelseloven.

8.1.1. Regional planmyndighet

Fylkestinget er regional planmyndighet, og har ansvar for arbeidet med regional planstrategi, regionale planer og regional planbestemmelse⁶. Planleggingen skal legge til rette for samordning mellom statlige, regionale og kommunale oppgaver, understøtte langsiktige løsninger og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Fylkeskommunen skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide en regional planstrategi i samarbeid med kommuner, statlige organer, organisasjoner og institusjoner som blir berørt av planarbeidet. Planstrategien skal redegjøre for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til langsiktige utviklingsmål og hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre regional planlegging.

Vestfold har startet arbeidet med regional planstrategi, omtalt som Vestfoldplanen. Vestfoldplanen vil avgjøre hvilke regionale planer og strategier som skal videreføres eller utgå, og hvilke nye planer som skal utarbeides. Det skal være en rød tråd fra Vestfoldplanen, gjennom regionale planer og strategier, til prioriteringer og tiltak i budsjettet. Det er utarbeidet et omfattende kunnskapsgrunnlag for arbeidet med regional planstrategien. Fylkesdirektøren mener at utfordringsbildet er større og mer komplekst nå enn i forrige valgperiode, bla når det gjelder økt sosial ulikhet og utenforskap. Denne valgperioden blir beskrevet som avgjørende for å nå mål om klima og miljø og mål i jordvernstrategien, og dessuten skal Oslofjorden være friskmeldt innen 2027.

Fylkeskommunen mener at det er behov for å gjøre endringer i plansystemet. Slik det har vært, oppleves omfanget av planer og strategier for stort, samtidig som relevansen oppleves som liten.

Planstrategien skal etter planen vedtas i desember 2024, men fylkeskommunen har søkt om utsatt frist for ferdigstillelse til 1. kvartal 2025.

---

⁶ Ifølge plan- og bygningsloven kan fylkestinget fastsette regional planbestemmelse knyttet til retningslinjer for arealbruk i en regional plan som skal ivareta nasjonale eller regionale hensyn og interesser.

Per nå har fylkeskommunen planer som hovedsakelig er vedtatt før fylkessammenslåingen i 2020. Vi nevner

- Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) – vedtatt i Vestfold fylkesting i 2019
- Regional plan for kystsonen i Vestfold – vedtatt i Vestfold fylkesting i 2014, ny plan skal ferdigstilles og sendes på høring i 2024.

Fylkeskommunen har vedtatt handlingsprogram til RPBA for perioden 2024-2027

Fylkeskommunen har utarbeidet arealregnskap. Arealregnskap er en samlet oversikt over hvilke arealtyper som finnes, hvordan disse arealene brukes nå, og hvordan de er planlagt brukt framover. Arealregnskapet er et verktøy i arbeidet med å ha god arealforvaltning, dvs. å stanse tap av natur, redusere klimagassutslipp og tilpasse oss til et endret klima. Ifølge fylkeskommunen skal målet om full arealnøytralitet i 2023 prioriteres i planarbeidet. Arealregnskapet skal videreutvikles og arbeidet med å kartlegge arts mangfoldet i fylket skal fortsette. Arbeidet skal skje i tett dialog med kommunene.

Fylkeskommunen skal veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver, og skal sørge for å ha nødvendig planfaglig kompetanse for å ivareta veiledningsplikten.

Regionalt planforum er et lovpålagt forum som fylkeskommunen har ansvar for. Formålet med forumet er å være en arena der statlige, regionale og kommunale interesser i konkrete plansaker kan avklares og samordnes.

Fylkeskommunen har uttale- og innsigelses rett til bla. kommunale planer. Fylkeskommunens veiledning, uttalelser og innsigelser til kommunale planer skjer med utgangspunkt i gjeldende lovverk og nasjonale og regionale strategier og planer.

Fylkeskommunen har etablert kompetansenettverket Plan & utvikling som er et møtested for alle jobber med planlegging, kommune-, by og stedsutvikling.

Vurdering

Generelt er regional planlegging et tema som er lite egnet for forvaltningsrevisjon. Men generelt kan gamle planer føre til at virksomheten ikke er tilstrekkelig målrettet eller i samsvar med gjeldende overordnede føringer – f.eks. når det gjelder bærekraft. Vi legger til grunn at dette blir vurdert i forbindelse med arbeidet med ny regional planstrategi.

Se pkt. 5.5. om ev. forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens veiledning av og samarbeid med kommunene.

8.1.2. Folkehelse

Ifølge folkehelseloven skal fylkeskommunen fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler som fylkeskommunen er tillagt. Dette skal skje gjennom regional utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting og tiltak som kan møte fylkets folkehelseutfordringer.

Fylkeskommunen skal understøtte folkehelsearbeidet i kommunene, samordne, og være pådriver for folkehelsearbeidet i fylket. Fylkeskommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i fylket og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Informasjon om helsetilstanden brukes i fylkeskommunens planlegging og gjøres tilgjengelig for kommunene.

Fylkeskommunen har m.a.o. tre hovedoppgaver innen folkehelse

- samordne regional folkehelseinnsats
- ha oversikt over, analysere og formidle kunnskap om folkehelsen til kommunene
- fremme folkehelse innenfor egne ansvarsområder, dvs. først og fremst videregående opplæring

I 2019 vedtok daværende Vestfold fylkeskommune Regional plan for folkehelse i Vestfold 2019-2030. Vestfold fylkeskommune vedtok i 2024 et rullert handlingsprogram for folkehelse.

Fylkeskommunen har ansvar for tildeling av tilskuddsmidler til etablering og utvikling av frisklivs-, lærings- og mestringstilbud. Fylkeskommunen deltar også i tilskuddsordningen Program for folkehelsearbeid. Formålet med programmet er å fremme befolkningens psykiske helse og livskvalitet.

Vurdering

Det er generelt risiko knyttet til forvaltning av tilskuddsordninger, se pkt. 5.5. om ev. forvaltningsrevisjoner om dette temaet.

En ev. forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens veiledning og samarbeid overfor kommunene kan vinkles mot/omfatte folkehelsearbeid, jf. 5.5.

8.2. Klima og næring

Seksjonen har ansvaret for forvaltning og utviklingsoppgaver innen klima og miljø, fornybar energi, forskning, innovasjon og utvikling, reiseliv og regionens naturressurser. Seksjonen har også forvaltningsoppgaver innen vannforvaltning, klima og miljø, jordvern og jakt og fiske.

8.2.1. Klima

Fylkeskommunene skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, og dessuten økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forbereder seg på og tilpasser

seg til klimaendringene. Planene bør omfatte tiltak mot avskoging, og ev. tiltak for økt opptak av CO₂ i skog og andre landområder.

Vestfold og Telemark fylkeskommunen vedtok i 2019 at det direkte klimagassutslippet fra fylket skulle reduseres med 60 % innen 2030, sammenlignet med 2009. Det målet er videreført i nye Vestfold fylkeskommune. Fylkeskommunen har også vedtatt mål for redusert klimagassutslipp fra egen virksomhet.

Vestfold fylkeskommune har vedtatt klimabudsjett for 2024. Klimabudsjettet er styringsverktøy for å gjøre klimaarbeidet målrettet og oversiktlig. Klimabudsjettet inneholder oversikter klimagassutslipp, vedtatte klimamål og -tiltak, og prognoser for utslipp og energibruk fram mot 2030.

Vestfold fylkeskommune vedtok regional plan for klima- og energi i 2015. Planen ble videreført inn i den sammenslåtte fylkeskommunen.

De var forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens klimaarbeid i 2023. Den konkluderte med at fylkeskommunen i alt det vesentlige hadde ressurser og kompetanse på klimaområdet og dessuten at fylkeskommunen hadde planer for å redusere klimagassutslippet.

Vestfold har i samarbeid med Telemark, etablert et klima- og energinettverk med medlemmer fra kommunene, akademia og næringslivet. Formålet med nettverket er å lære av hverandre og bli inspirert til å gjøre bærekraftige endringer i egen virksomhet.

Vurdering

Vi kjenner ikke til forhold som tilsier at det er særskilt risiko på dette området i Vestfold. Se ellers pkt. 5.10 om anskaffelser. En ev. forvaltningsrevisjon om anskaffelser kan vinkles mot å undersøke bærekraft/klima i anskaffelser.

En ev. forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens veiledning og samarbeid overfor kommunene kan vinkles mot/omfatte klimaarbeid, jf. 5.5.

8.2.2. Vannforvaltning

Vannforvaltningen er delt inn i vannregioner som administreres av enkelte fylkeskommuner.

Verken Vestfold eller Telemark fylkeskommune er vannregionmyndighet. Ansvar for vannforvaltning i fylkene er fra 2024 lagt til Buskerud fylkeskommune som er vannregionmyndighet.

8.2.3. Næringsutvikling

Vestfold fylkeskommune vil som regional utviklingsaktør være en pådriver for grønn verdiskaping, og ønsker å fremstå som næringsattraktiv, med tilgang på relevant kompetanse, næringsarealer og klimavennlige løsninger. Fylkeskommunen bidrar til næringsutvikling på ulike måter, eksempelvis med kunnskap, økonomisk støtte, deltagelse i partnerskap og nettverk.

Staten gir tilskuddsmidler til næringsutvikling. Tilskuddsmidlene skal forvaltes av hhv. Innovasjon Norge og Siva. Fylkeskommunen utarbeider oppdragsbrev til Innovasjon Norge og Siva. Fordeling av ev. ubrukte tilskuddsmidler fra før fylkesdelingen må avtales mellom de to fylkeskommunene.

Vestfold fylkeskommune har bla. vedtatt følgende strategier:

- Regional strategi for forskning, innovasjon og næring 2022-2030 med handlingsprogram
- Regional strategi for reiseliv og opplevelser 2022-2030 med handlingsprogram

Fylkeskommunen skal utarbeide regionalt næringsprogram for landbruket og har også ansvar for regionale tilretteleggingsmidler.

Fylkeskommunen har også ansvar for tilskuddsordning for utbygging av bredbånd.

Fylkeskommunen har begrenset adgang til å gi økonomisk støtte til virksomheter som driver med økonomisk aktivitet. Dette er regulert av reglene om offentlig støtte. Støtteprosessloven krever at fylkeskommunen skal etablere forsvarlige rutiner og kontrollere at tildeling av den støtten de gir skjer i samsvar med reglene, og ha kontroll med om støtten benyttes til lovlig formål. Faste støtteordninger kan være omfattet av forvaltningslovens regler om enkeltvedtak.

Vurdering

Det er generelt risiko knyttet til forvaltning av tilskuddsordninger. Det gjelder på overholdelse av saksbehandlingsregler, bruk av tildelingskriterier, oppfølging og rapportering. Se ellers pkt. 5.5. om ev. forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens tilskuddsforvaltning.

8.3. Kultur

Seksjon for kultur har forvaltnings- og utviklingsoppgaver innen fagområdene bibliotek, friluftsliv, idrett, kunst og kultur. Fylkeskommunen bidrar med kompetanse og støtte for kommuner, kulturaktører og frivillige organisasjoner. Seksjonen forvalter ulike tilskuddsordninger, bla. spillemiddelordningen. Vestfold fylkeskommune mottar årlig rundt 80 mill. kr i spillemidler som skal fordeles på 200 idretts- og friluftsanlegg i fylket.

Fylkeskommunens kunst kan utgjøre store verdier, både økonomisk, kulturelt og historisk. Fylkeskommunen bør derfor ha en oppdatert oversikt over den kunsten som fylkeskommunen har ansvar for, og gode rutiner for å ta vare på og sikre disse verdiene. Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens forvaltning av kunst i 2019 (dvs. før fylkessammenslåingen).

Vurdering

Det er generelt risiko knyttet til forvaltning av tilskuddsordninger. Det gjelder på overholdelse av saksbehandlingsregler, bruk av tildelingskriterier, oppfølging og rapportering. Se ellers pkt. 8.1.1.

En ev. forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens veiledning og samarbeid overfor kommunene kan vinkles mot/omfatte kultur, jf. 8.1.1.

8.4. Kulturarv

Fylkeskommunen er forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven, og har bla. ansvar for fredete bygninger og anlegg i fylket. Seksjon for kulturarv ivaretar fylkeskommunens oppgaver etter kulturminneloven.

Seksjonen gjennomfører arkeologiske undersøkelser, og skal uttale seg til kommunale arealplaner og byggesaker. Arkeologiske undersøkelser skal gjennomføres til selvkost

Kulturarv har ansvar for formidling av kulturminner og for å følge opp museer, herunder Vestfoldmuseene IKS. Seksjonen forvalter også tilskuddsmidler til fredete anlegg. Disse tilskuddene er regulert av egne forskrifter. Fylkeskommunen gir dessuten råd og veiledning til kommuner og private.

Som regional utviklingsaktør skal seksjonen bidra langs to akser: bruk og utvikling av teknologi og håndverkskompetanse og vikingtidssatsning.

Vurdering

Det er generelt risiko knyttet til forvaltning av tilskuddsordninger. Det gjelder på overholdelse av saksbehandlingsregler, bruk av tildelingskriterier, oppfølging og rapportering. Se ellers pkt. 5.5.

En ev. forvaltningsrevisjon om fylkeskommunens veiledning og samarbeid overfor kommunene kan vinkles mot/omfatte kulturminner, jf. 5.5.

8.5. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling/kommentarer
Veiledning, samordning og samarbeid	Kan vinkles mot ulike fagområder/tjenester
Tilskuddsforvaltning	Kan vinkles mot ulike tilskuddsordninger/sektorer

9. Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap

Eierskapskontroll er en kontroll av om den som utøver fylkeskommunens eierinteresser i selskap gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Eierskapskontroll gjelder for eierstyringen av interkommunalt selskap (IKS) og aksjeselskap (AS), og for interkommunalt politisk råd (IPR) og kommunalt oppgavefelleskap (KO) når disse er selvstendige rettssubjekt.⁷

Eierskapskontroll skal utføres av revisor i samsvar med god kommunal revisjonsskikk.

I forrige periode hadde Vestfold og Telemark fylkeskommune følgende eierskapskontroller/forvaltningsrevisjoner i selskap:

- Eierstyring i et nytt fylke – eierskapsmelding, selskapsavtaler, behandling av eiersaker (2021)
- Ny ferge i Porsgrunn – ansvar og prosesser (2021)
- Eierstyring – styrevalgprosesser (2022)

Vi har ikke fått innspill om selskap der det bør gjennomføres eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon.

9.1. Eierskapsstyring i Vestfold fylkeskommune

Fylkestinget i Vestfold og Telemark fylkeskommune behandlet prinsipper for eierstyring for henholdsvis Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune i sak 90/23. Fylkestinget vedtok å sende prinsippene til Vestfold fylkesting for behandling. Eierskapsprinsippene ble behandlet i hovedutvalg Vestfold i sak 27/23. Eierskapsmelding for Vestfold ble vedtatt i fylkestinget i april 2024.

Eierskapsprinsippene inneholder føringer om valg av organisasjonsform, åpenhet, eierstyring gjennom eierorganene, at eier skal sette langsiktige mål for virksomhetene og at styresammensetting skal baseres på kriterier for kompetanse, kapasitet og mangfold. Det er også forventninger til selskapene: god informasjonsflyt til eierne, effektiv organisering og ressursforvaltning, opptre som ansvarlig samfunnsaktør, forholdsmessig godtgjørelse til styret og daglig leder, styret skal ha en aktiv rolle knyttet til rapportering og oppfølging, og at styret skal sørge for god internkontroll og risikostyring.

---

⁷ Interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap kan organiseres både som selvstendig rettssubjekt og som en del av kommunen. Disse inngår i eierskapskontroll når de er selvstendige rettssubjekt.

Seksjon Virksomhetsstyring har ansvaret for eieroppfølging, og samarbeider med fagansvarlige i sektorene. Seksjonen skal sørge for at fylkesdirektørens ansvar blir ivaretatt og at politiske beslutninger om eierskap tas med tilstrekkelig bakgrunnsinformasjon

Fylkeskommunen og kommunene i Vestfold har et administrativt nettverk som samarbeider om eierstyring (Vestfoldgruppen for eierskap). Samarbeidet gjelder selskap som fylkeskommunen og kommunene eier sammen, og skal sikre

- samme mål for eierskapet
- samme krav til selskapene
- sterkere koordinering og felles forventningsavklaring
- tydeligere eiere og enhetlig eierutøvelse

9.2. Eierskapskontroll

Det er ulike utfordringer knyttet til eierstyringen av forskjellige organisasjonsformer og eierkonstellasjoner. Det er generelt risiko for at eierstyring ikke får tilstrekkelig oppmerksomhet i folkevalgtopplæringen, at politisk nivå ikke får god nok informasjon om selskapene, og at eiersaker ikke blir godt nok forberedt og avklart politisk før møter i eierorganene.

En generell eierskapskontroll undersøker om fylkeskommunens eierskapsmelding og retningslinjer for eierstyring er i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring. Videre om rutiner, retningslinjer og organisering av eierstyringen fungerer etter hensikten, og om dette blir etterlevd i praksis for et utvalg selskap.

Valg av styre er eiers viktigste oppgave. Hva som er en hensiktsmessig organisering av styrevalgprosessene kan variere for heleide og deleide selskaper, og også ut fra selskapenes størrelse, organisasjonsform og virksomhet. Forslag til styresammensetning fra selskapers valgkomiteer er generelt ofte lite dokumentert/begrunnet.

Risikovurdering – eierskapskontroll

I Vestfold fylkeskommune skal eierstyringen etableres på nytt. Vi vil derfor anbefale en generell eierskapskontroll. Vi anbefaler også en eierskapskontroll av styrevalgprosesser. Vi vil tilrå at eierskapskontrollen kommer i andre halvdel av 2025, det første året etter at eierskapsmelding er vedtatt.

Vi er kjent med at i flere av Vestfold-kommunene er det gitt innspill om eierskapskontroll om eierstyring av Vestfoldmuseene IKS. Fylkeskommunen kan vurdere å delta i en slik eierskapskontroll om den blir vedtatt gjennomført.

9.3. Aktuelle eierskapskontroller

Tabellen viser hvor vi, basert på risikovurderingen, mener det er størst behov for eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon i selskap.

Tema	Vinkling/kommentarer
Generell eierskapskontroll	Om kommunens eierskapsmelding og om eierskap utøves i samsvar med aktuelle lovbestemmelser, fylkestingets vedtak og etablerte normer for god eierstyring. Kontroll av praksis. Et utvalg selskap velges ved bestilling i samråd med kontrollutvalget.
Styrevalgprosesser	Om styrevalgprosessene foregår i samsvar med forventninger i eierstyringsprinsippene, fra styreevaluering og valgkomiteens arbeid til styresammensetning i samsvar med lovkrav.
Eierstyring i Vestfoldmusene IKS	Ev. samarbeidsprosjekt med andre eiere.

9.4. Forvaltningsrevisjon i selskap

Det kan gjennomføres forvaltningsrevisjon i selskap, enten alene eller i kombinasjon med eierskapskontroll. Prioriteringen av forvaltningsrevisjon i selskap (vesentligheten) er som regel avhengig av fylkeskommunens eierandel, organisasjonsform, selskapets virksomhet, betydning for fylkeskommunen, selskapets størrelse og økonomiske situasjon.

Det kan generelt være risiko for at fylkeskommunens selskaper ikke oppfyller lovkrav eller målsetninger knyttet til selskapsformen og/eller kjernevirksomheten, f.eks. kvalitetskrav til tjenestene. Forvaltningsrevisjon av kjernevirksomheten er mest aktuelt for selskap som skal utføre lovpålagte fylkeskommunale oppgaver eller sentrale innbyggerrettede tjenester.

Temaer som også kan være aktuelle, er selskapets drift, etterlevelse av selskapsregelverk og relevante retningslinjer fra eierstyringen (selskapsstyring), f.eks. regler om styreansvar og dokumentasjon, regler og retningslinjer om bærekraft og annet samfunnsansvar, personvern, HMS, miljøkrav, anskaffelser, offentlig støtte, korrupsjonsforebygging, etikk og varsling. Videre kan økonomistyring og rapportering være risikoområder. For morselskap i konsern er organisering og eierstyring av datterselskap også et aktuelt tema.

Ut fra et kost/nytte-perspektiv har vi innhentet begrenset informasjon om selskapene. Vi har derfor kun vurdert generell risiko for selskapene. Det innebærer at vi angir hva som *kan* være risiko, ikke at det faktisk er risiko. Vi har bare vurdert risiko for de selskapene som vi tenker er mest sentrale for fylkeskommunen.

Vurdering – forvaltningsrevisjon i selskap

I tabellene på neste side har vi sortert selskapene i to grupper - om kontrollutvalget har innsynsrett, eller om det er private medeiere, slik at kontrollutvalget ikke har innsynsrett. Vi har ikke prioritert mellom selskapene.

9.5. Oversikt over selskap

Prinsipper for delingen av eierskapet mellom de to fylkeskommunene ble behandlet i fylkestingssak 168/22 for Vestfold og Telemark fylkeskommune. Prinsippet om restitusjon for å gjenopprette den økonomiske situasjonen som var før sammenslåingen, ble lagt til grunn. Delingen av eierskap ble vedtatt av fylkestinget i sak 14/23. Oversikten nedenfor bygger på eierandel etter disse vedtakene.

Selskap fylkeskommunen eier sammen med andre kommunale eiere – kontrollutvalget har innsynsrett

Navn	Selskapets formål	Eierandel	Deltakere/ kontorkommune	Vurdering av generell risiko
Vestfoldmuseene IKS	Museumsvirksomhet	36 %	Larvik, Sandefjord (kontorkommune), Tønsberg, Horten. Holmestrand, Færder og Drammen kommune	Risiko knyttet til eierstyring, drift og kjerneoppgaver.
Larvik Arena IKS	Utleie	50 %	Larvik kommune	Risiko knyttet til eierstyring og drift.
Gea Norvegica Geopark IKS	Administrasjon og informasjon den geologiske naturarv i eierkommunene.	34,4%	Porsgrunn (kontorkommune) Skien, Larvik, Bamble, Kragerø, Siljan, Nome, Vestfold fk, Telemark fk	Risiko knyttet til drift og eierstyring.
NOVARI IKS (tidligere VIGO IKS)	Forvaltning og videreutvikling av IT-systemer innen videregående opplæring, samferdsel og teknologi.	6,67 %	Alle fylkeskommunene i Norge.	Risiko knyttet til drift og eierstyring. Risiko knyttet til IT-sikkerhet, personvern, at systemene fungerer.
IKA Kongsberg IKS	Legge til rette for effektiv gjennomføring av arkivloven	3,3%	Svært mange kommuner og kommunale selskap	Risiko knyttet til drift og eierstyring.

Navn	Selskapets formål	Eierandel	Deltakere/ kontorkommune	Vurdering av generell risiko
Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	Sekretariat for kontrollutvalg.	5%	Kommuner i Vestfold, Telemark og Agder.	Risiko ikke vurdert, VTR er ikke uavhengig til å vurdere risiko.
Vestfold og Telemark revisjon IKS	Revisjonstjenester	9,7%	Kommuner i Vestfold og Telemark.	Risiko ikke vurdert, VTR er ikke uavhengig til å vurdere risiko.
Teater Ibsen	Regionteater	33,4 %	Telemark fylkeskommune, Skien kommune	Risiko knyttet til eierstyring og drift.
Sørnorsk Filmsenter AS	Bidra til filmproduksjon	16,67 %	Telemark fylkeskommune, Agder fylkeskommune og Kristiansand fylkeskommune	Risiko knyttet til eierstyring og drift.
Høyskolen for yrkesfag AS	Utdanning	16,8%	Telemark fylkeskommune, andre fylkeskommuner	Risiko knyttet til kjerneoppgaver, drift og eierstyring.
Vegfinans AS med datterselskapene Vegfinans Vestfold og Telemark AS Vegfinans E18 AS Vegfinans Bypakke Tønsberg-regionen AS	Administrative oppgaver for aksjonærenes offentlige bomvegprosjekter	16,7%	Viken fylkeskommune, Innlandet fylkeskommune, Telemark fylkeskommune	Risiko knyttet til drift og eierstyring.

Selskap med private/statlige medeiere - kontrollutvalget har ikke innsynsrett

Selskap	Selskapets formål	Kommunens eierandel	Deltakere
Innovasjon Norge	Næringsutvikling – øke innovasjon i norsk næringsliv	2,6 %	Nome og Midt-Telemark kommune, private næringslivsaktører
Sandefjord Lufthavn AS	Flyplassdrift	43,3 %	Sandefjord kommune og div private eiere
Biblioteksentralen SA	Bibliotektenester	0,8 %	Kommuner, fylkeskommuner, KS mfl.
Rehabiliteringssenteret AIR AS	Drift av rehabiliteringssenter.	0,3%	Kommuner, sykehus, private.

Vedlegg: Oversikt over annet interkommunalt samarbeid – ikke selvstendige rettssubjekt

Navn	Formål	Organisasjonsform	Deltakere	Kontorkommune/ vertskommune
NDLA – Nasjonalt digitalt læringscenter	Utvikle og dele kompetanse, tjenester og teknologi, til nytte for videregående opplæring. Forvalte tilskuddsordninger	Kommunalt oppgavefelleskap	Fylkeskommunene utenom Oslo	Vestland fylkeskommune
Start i Vestfold KO	Få til flere nyetableringer og få småbedrifter i Vestfold til å lykkes	Kommunalt oppgavefelleskap	Alle kommunene i Vestfold	Sandefjord
Fagskolen i Vestfold og Telemark KO	Tilby akkreditert fagskoleutdanning	Kommunalt oppgaveselskap	Telemark fylkeskommune	Telemark fylkeskommune
Østlandssamarbeidet IPR	Utvikle Østlandet som en bærekraftig og konkurransedyktig region	Interkommunalt politisk råd	Akershus, Buskerud, Innlandet, Telemark, Oslo og Østfold fylkeskommune	Akershus fylkeskommune
Jernbaneforum Sør IPR	Arbeide for høyest mulig nasjonal prioritering av jernbanebygging i regionen	Interkommunalt politisk råd	Telemark, Agder og Rogaland fylkeskommune	Agder fylkeskommune

På vakt for felleskapets verdier

Rapporten er utarbeidet av
Vestfold og Telemark revisjon IKS

Har du spørsmål til rapporten?

Ta kontakt med oss:

Telefon: 33 07 13 00

E-post: post@vtrevisjon.no

www.vtrevisjon.no

24: 3900400